

ПРОПОЗИЦІЇ ФАКУЛЬТЕТУ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ

ЩОДО ПЕРЕЛІКУ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТІВ НА 2020-2021 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність	Курс	Семестр	Назва навчальної дисципліни	Форма контролю	Шифр кафедри	Назва кафедри, яка забезпечує викладання навчальної дисципліни
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ «БАКАЛАВР»						
035 ФІЛОЛОГІЯ (УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА)						
2 КУРС						
Навчальні дисципліни ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ						
ВИБІР ЗА БЛОКАМИ (СТУДЕНТ ВИБИРАЄ ОДИН З БЛОКІВ)						
БЛОК 1						
035 Філологія (Українська мова і література)	2	4	Дитяча література	Залік	06	Кафедра історії української літератури та компаративістики
035 Філологія (Українська мова і література)	2	4	Українське наукове мовлення	Залік	08	Кафедра української мови
БЛОК 2						
035 Філологія (Українська мова і література)	2	4	Історія літературознавчих вчень	Залік	06	Кафедра історії української літератури та компаративістики
035 Філологія (Українська мова і література)	2	4	Комунікативна лінгвістика	Залік	08	Кафедра української мови
ВИБІР З ПЕРЕЛІКУ						
ПЕРЕЛІК №1 (СТУДЕНТ ОБИРАЄ 1 ДИСЦИПЛІНУ)						
035 Філологія (Українська мова і література)	2	3	Українське слово у вимірах сьогодення	Екзамен	08	Кафедра української мови
035 Філологія (Українська мова і література)	2	3	Психолінгвістика	Екзамен	08	Кафедра української мови
ВИБІР З ПЕРЕЛІКУ						
ПЕРЕЛІК №2 (СТУДЕНТ ОБИРАЄ 1 ДИСЦИПЛІНУ)						
035 Філологія (Українська мова і література)	2	4	Етнографія України	Залік	06	Кафедра історії української літератури та компаративістики
035 Філологія (Українська мова і література)	2	4	Українознавство	Залік	06	Кафедра історії української літератури та компаративістики
035 Філологія (Українська мова і література)	2	4	Етикет і культура спілкування	Залік	05	Кафедра філософських дисциплін
035 Філологія (Українська мова і література)	2	4	Поглиблений курс іноземної мови (англійська, німецька, французька)	Залік	14	Кафедра іноземних мов
035 ФІЛОЛОГІЯ (УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА)						
3 КУРС						
Навчальні дисципліни ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ						
ВИБІР ЗА БЛОКАМИ (СТУДЕНТ ВИБИРАЄ ОДИН З БЛОКІВ)						
БЛОК 1						
035 Філологія (Українська мова і література)	3	5	Інтермедіальні студії	Залік	06	Кафедра історії української літератури та компаративістики
035 Філологія (Українська мова і література)	3	6	Літературознавча орієнталістика	Екзамен	06	Кафедра історії української літератури та

						компаративістики
035 Філологія (Українська мова і література)	3	6	Українська когнітивна лінгвістика	Екзамен	08	Кафедра української мови
035 Філологія (Українська мова і література)	3	6	Біблія і художня культура	Залік	06	Кафедра історії української літератури та компаративістики
БЛОК 2						
035 Філологія (Українська мова і література)	3	5	Література і суміжні види мистецтва	Залік	06	Кафедра історії української літератури та компаративістики
035 Філологія (Українська мова і література)	3	6	Сучасні інтерпретаційні методології	Екзамен	06	Кафедра історії української літератури та компаративістики
035 Філологія (Українська мова і література)	3	6	Основи теорії мовної комунікації	Екзамен	08	Кафедра української мови
035 Філологія (Українська мова і література)	3	6	Літературна герменевтика	Залік	06	Кафедра історії української літератури та компаративістики
ВИБІР 3 ПЕРЕЛІКУ						
ПЕРЕЛІК №1 (СТУДЕНТ ОБИРАЄ 1 ДИСЦИПЛІНУ)						
035 Філологія (Українська мова і література)	3	5	Етнолінгвістика	Екзамен	08	Кафедра української мови
035 Філологія (Українська мова і література)	3	5	Мова і світобачення українського народу	Екзамен	08	Кафедра української мови
ПЕРЕЛІК №2(СТУДЕНТ ОБИРАЄ 1 ДИСЦИПЛІНУ)						
035 Філологія (Українська мова і література)	3	6	Літературне краєзнавство	Залік	06	Кафедра історії української літератури та компаративістики
035 Філологія (Українська мова і література)	3	6	Література Поділля	Залік	06	Кафедра історії української літератури та компаративістики
035 ФІЛОЛОГІЯ (УКРАЇНЬСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА)						
4 КУРС						
Навчальні дисципліни ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ						
ВИБІР 3 ПЕРЕЛІКУ						
ПЕРЕЛІК №1 (СТУДЕНТ ОБИРАЄ 1 ДИСЦИПЛІНУ)						
035 Філологія (Українська мова і література)	4	8	Вступ до структурної лінгвістики	Залік	08	Кафедра української мови
035 Філологія (Українська мова і література)	4	8	Історія української літературної мови	Залік	08	Кафедра української мови
ПЕРЕЛІК №2 (СТУДЕНТ ОБИРАЄ 1 ДИСЦИПЛІНУ)						
035 Філологія (Українська мова і література)	4	7	Кодифікація мовної норми в історичному культуромовному дискурсі	Залік	08	Кафедра української мови
035 Філологія (Українська мова і література)	4	7	Мовна норма : історичний та прикладний аспекти	Залік	08	Кафедра української мови
035 Філологія (Українська мова і література)	4	7	Етика та естетика	Залік	05	Кафедра філософських дисциплін
ПЕРЕЛІК №3 (СТУДЕНТ ОБИРАЄ 1 ДИСЦИПЛІНУ)						
035 Філологія (Українська мова і література)	4	8	Метатекст і контекст художнього твору	Екзамен	06	Кафедра історії української літератури та компаративістики
035 Філологія (Українська мова і література)	4	8	Інтерпретація художнього тексту	Екзамен	06	Кафедра історії української літератури та компаративістики

035 Філологія (Українська мова і література)	4	8	Філософія дидактики	Екзамен	05	Кафедра філософських дисциплін
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ «МАГІСТР»						
035 ФІЛОЛОГІЯ (УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА)						
Навчальні дисципліни ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ						
ВИБІР З ПЕРЕЛІКУ						
ПЕРЕЛІК №1 (СТУДЕНТ ОБИРАЄ ОДНУ ДИСЦИПЛІНУ)						
035 Філологія (Українська мова і література)	2	3	Інтермедіальні студії	Залік	06	Кафедра історії української літератури та компаративістики
035 Філологія (Українська мова і література)	2	3	Психолінгвістика	Залік	08	Кафедра української мови
Перелік №2 (студент обирає одну дисципліну)						
035 Філологія (Українська мова і література)	2	3	Політичний дискурс як мовленнєва категорія	Екзамен	08	Кафедра української мови
035 Філологія (Українська мова і література)	2	3	Українська мемуарна проза	Екзамен	06	Кафедра історії української літератури та компаративістики

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

Галузь знань, спеціальність	Курс	Семестр	Назва навчальної дисципліни	Форма контролю	Шифр кафедри	Назва кафедри, яка забезпечує викладання навчальної дисципліни
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ «МАГІСТР»						
035 ФІЛОЛОГІЯ (УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА)						
НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ						
ВИБІР З ПЕРЕЛІКУ						
ПЕРЕЛІК №1 (студент обирає одну дисципліну)						
03 Гуманітарні науки 035 Філологія (Українська мова і література)	2	3	Історія літературознавчих вчень	Залік	06	Кафедра історії української літератури та компаративістики
03 Гуманітарні науки 035 Філологія (Українська мова і література)	2	3	Психолінгвістика	Залік	08	Кафедра української мови
Перелік №2 (студент обирає одну дисципліну)						
03 Гуманітарні науки 035 Філологія (Українська мова і література)	2	3	Теоретична граматики української мови	Екзамен	08	Кафедра української мови
03 Гуманітарні науки 035 Філологія (Українська мова і література)	2	3	Метатекст і контекст художнього твору	Екзамен	06	Кафедра історії української літератури та компаративістики

Голова робочої групи

Б.О.Коваленко

АНОТАЦІЇ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ «БАКАЛАВР»

2 КУРС

ВИБІР ЗА БЛОКАМИ (СТУДЕНТ ВИБИРАЄ ОДИН З БЛОКІВ)

БЛОК 1

ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА

Опис (анотація): Дитяча література – це структурна ланка літературознавчої науки, спрямована на вивчення найвидатніших зразків української та світової літератури від давніх часів до початку ХХІ ст., що входять до кола дитячого читання і розглядаються у хронологічній послідовності та жанрово-стильовому контексті.

Тип: дисципліни професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 2 курс (4 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 16 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри історії української літератури та компаративістики Починок Л.І..

Мета курсу - ознайомлення студентів з історією розвитку дитячої літератури від усних народних дитячих жанрів до сучасного літературного стану як невід'ємної частини загальноукраїнського та світового літературного процесу.

Основні завдання дисципліни:

- засвоїти відомості про дитячу літературу як художню систему, її особливості, ключову проблематику, жанри;
- осмислити основні періоди розвитку дитячої української літератури та ідейно-художню своєрідність творчості найвизначніших представників української та зарубіжної дитячої літератури.

Результати навчання:

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен **знати:**

- особливості історико-культурного розвитку дитячої літератури;
- особливості дитячої літератури як виду мистецтва;
- про дискусійність питання щодо суті дитячої літератури;
- основні функції дитячої літератури (естетична, пізнавальна, виховна тощо);
- основні тенденції розвитку дитячої літератури;
- роль і місце дитячої літератури у загальному літературному процесі;
- основні літературознавчі праці з питань дитячої літератури;
- естетичне, загальнолюдське і конкретно-історичне значення творів дитячої літератури;
- гуманістичну спрямованість художніх творів дитячої літератури (проблеми духовності, національної культури тощо);
- взаємозв'язок дитячої літератури із народнопоетичною традицією;
- головні художні здобутки письменників дитячої літератури;
- тексти, рекомендовані програмою для вивчення;
- жанрові особливості творів, сюжет, особливості композиції, систему образів;
- своєрідність художнього стилю творів дитячої літератури.

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен **вміти:**

- здійснювати ідейно-художній аналіз творів (на рівні сюжету, композиції, образів, проблематики, стилістичних особливостей);
- осмислювати головні проблеми твору у контексті естетичних і філософських поглядів письменника та світоглядних систем епохи;
- розгорнуто пояснювати й обговорювати внутрішній світ героя у єдності його світоглядних та ціннісних чинників; порівнювати героїв твору (або різних творів);
- з'ясувати взаємозв'язок між подіями певної епохи, світоглядом і творчістю письменника;
- зіставляти літературні факти, проводити аналогії, робити узагальнення;
- порівнювати твори, що належать до різних національно-культурних традицій (на рівнях окремих образів, сюжетів, тем, проблематики, поезики, літературно-естетичних систем);
- ефективно застосовувати теоретичні професійні знання у практичній діяльності.
- висловлювати власні обґрунтовані літературознавчі спостереження;

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Кизилова В.В., Пушко В.Ф. Дитяча українська література : підручник / В.В.Кизилова. – Луганськ : Знання, 2006. – 296 с.
2. Качак Т.Б., Круль Л.М. Зарубіжна література для дітей : підручник / Т.Б.Качак. – К. : Академвидав, 2014. – 416 с.
3. Кіліченко Л. Українська дитяча література: Навчальний посібник. – К.: Вища школа, 1988. – 264 с.
4. Українська література для дітей : хрестоматія / [упоряд. О.О.Гарачковської]. – К. : ВЦ «Академія», 2011. – 800 с.
5. Рідне слово. Українська дитяча література: Хрестоматія: У 2 кн. / [упоряд. З.Д.Варавкіної]. – К.: Либідь, 1999. – Кн. 1. – 400 с.; Кн. 2. – 552 с.

УКРАЇНСЬКЕ НАУКОВЕ МОВЛЕННЯ

Опис (анотація): Курс «Українське наукове мовлення» спрямований на удосконалення та формування інтелектуальних умінь, у теорію та практику управління пізнавальною діяльністю. Вивчення даного курсу забезпечує підвищення ефективності наукових досліджень у вищій школі та випереджувальний розвиток фундаментальних пошуків, сприяє постійному збагаченню змісту навчальних курсів новітніми науковими досягненнями в обраній фаховій галузі.

Тип: дисципліна професійної підготовки (вільного вибору студента).

Термін вивчення: 2 курс (4 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Коваленко Н.Д.

Мета курсу: вивчити основні науково-теоретичні й мовно-прагматичні засади оформлення наукових документів різних жанрів, забезпечивши в такий спосіб належний рівень підготовки й захисту магістерської роботи.

Основні завдання дисципліни: опанувати основну загальнонаукову термінологію наукової роботи та стилю наукового дослідження; засвоїти різні види наукового дискурсу, чинники формування наукового стилю сучасної української літературної мови, способи викладу матеріалу в науковому стилі; систематизувати спеціальну наукову термінологію; з'ясувати особливості формально-наукової й мовно-прагматичної організації наукового документа; засвоїти особливості усного та писемного наукового мовлення; опрацювати науково-інформаційне забезпечення виконання наукової роботи; усвідомити стилістичні вимоги до оформлення наукових робіт українською мовою.

Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен **знати:** основні наукові праці з курсу; особливості наукового мовлення у своїй галузі; загальні й спеціальні наукові терміни українською мовою; основні закономірності функціонального стилю наукової літератури; способи викладу матеріалу в науковому дослідженні; основні різновиди наукових текстів; правила мовної організації різних наукових текстів; основні стандарти, нормативні документи, де зазначено вимоги до оформлення результатів науково-дослідних робіт; **уміти:** створювати власне наукове повідомлення відповідно до теми дослідження; науково грамотно будувати наукове висловлення; визначати особливості різних наукових текстів; виділяти важливе й другорядне в текстах; користуватися спеціальною науковою термінологією; шукати потрібні для наукової роботи відомості в сучасному інформаційному просторі.

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: підручник. Київ : АБУ, 2002. 480 с.
2. Ботвина Н.В. Офіційно-діловий та науковий стилі сучасної української мови. Київ : АртЕк, 1999. 258 с.
3. Волкотруб Г. Практична стилістика української мови: навч. посібник. Тернопіль : підручники і посібники, 2008. 256 с.
4. Мацько Л.І. Українська мова в освітньому просторі: навчальний посібник для студентів осв.-кваліф. рівня «магістр». Київ : Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2009. 607 с.
5. Мацько Л.І., Денискіна Г.О. Українська наукова мова (теорія і практика): навчальний посібник. Тернопіль : Підручники і посібники, 2011. 272 с.

6. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови: навч. посіб. Київ : Центр навч. л-ри, 2006. 312 с.
7. Онкович Г.В. Хата: слово-тема і культурознак. Мовні стилі : навч. посіб. Київ : ІВО АПН України, 2010. 71 с.
8. Семенов О.М. Культура наукової української мови. Київ: ВЦ «Академія», 2012. 216 с.
9. Пономарів О.Д. Стилїстика сучасної української мови : підручник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2000. 248 с.

БЛОК 2

ІСТОРІЯ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ВЧЕНЬ

Дисциплїна «Історія літературознавчих вчень» передбачає систематичний виклад найважливіших явищ літературної теорії від античності до сучасності. Оволодіння надбаннями художнього слова минулого і теперішнього – один із шляхів пізнання суспільства і людини в їх історичній еволюції. Осягнути світ художньої літератури покликане літературознавство – наука, що різнобічно вивчає художню літературу, її походження, особливості, суспільні зв'язки, історичний розвиток, структуру і функції, локальні і загальні закономірності і оцінки сучасниками. Літературознавство є системою взаємопов'язаних наукових розділів – методології, теорії, історії літератури і літературної критики.

Лекційний курс передбачає ознайомлення з найважливішими темами та проблемами, які формують уявлення про зміст та специфіку літературознавчих вчень і вимагають системного, узагальнюючого підходу. Система практичних занять разом з системою самостійної роботи дає змогу опанувати новий матеріал, закріпити й деталізувати його, або розширити й доповнити матеріал, викладений в лекціях.

Мета курсу визначається необхідністю дати чіткі уявлення про становлення і розвиток літературної теорії, зміст її основних понять, їх співвідношення, дати аналітичний огляд літературознавчих методологій в різні історико-культурні епохи, сприяти поглибленому теоретичному і критичному засвоєнню студентами української та зарубіжної літератур, розвитку вмінь аналізу творів літератури, що вивчаються.

Курс пов'язаний з такими дисциплїнами, як: вступ до літературознавства, історія та культура України, історія української літератури.

Заплановані результати навчання:

знання

- основних літературознавчих шкіл, теорії, методів у їх історично-генетичній послїдовності;
- наукової спадщини визначних літературознавців від античності до сучасності, їх основних літературно-критичних праць;
- змісту основних теоретичних понять, їх співвідношення;
- дискусійних питань літературознавчої науки.

уміння

- аналізувати конкретний художній твір під певним кутом зору, використовуючи теоретичні знання, отримані при вивченні курсу;
- інтерпретувати певний твір художньої літератури з точки зору різних літературознавчих шкіл, теорій та методів;
- формувати власну думку про наукову, художню, історичну та естетичну цінність твору художньої літератури, не боячись полемізувати з думкою дослідників;
- простежувати компаративні зв'язки між прочитаними творами в діапазоні відомих порівняльно-історичних паралелей.

навички

- працювати з літературно-критичними статтями, монографічними дослідженнями (складати тези, конспекти);
- готувати усні й письмові роботи, різні за обсягом, характером і жанром; користуватись довідниковою, словниковою та енциклопедичною літературою.

інші компетентності

- орієнтуватися у багатоманїтї літературознавчих вчень;
- використовувати знання курсу під час проходження практики.

Зміст навчальної дисциплїни за модулями і темами
Змістовий модуль 1. Історія вітчизняного і зарубіжного
літературознавчого дискурсу

Тема 1. Літературно-естетичні погляди представників античності та європейського середньовіччя

Тема 2. Розвиток літературознавчих вчень в епоху Відродження

Тема 3. Розвиток літературознавчих вчень в епоху класицизму

Тема 4. Розвиток літературно-естетичних поглядів представників літератури бароко

Тема 5. Розвиток літературознавства в добу Просвітництва

Тема 6. Художня словесність в естетиці XIX ст.

Тема 7. Літературознавчі теорії та концепції XIX ст.

Тема 8. Літературознавча думка в період модернізму

Тема 9. Літературна теорія і критика XX ст.

Тема 10. Головні тенденції розвитку літературознавчої думки XX століття

Тема 11. Літературознавчі школи в епоху посмодернізму

Тема 12. Літературна теорія XXI ст.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни

Кількість кредитів: ECTS – 4. Загальний обсяг годин – 120 (аудиторних – 40, з них: лекційних – 24, практичних – 16, самостійна робота – 80).

Форма підсумкового контролю: залік.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, професор, професор кафедри історії української літератури і компаративістики Насмінчук Г.Й.

Перелік основної літератури:

1. Антологія світової літературно-критичної думки XX ст./ М.Зубрицька. – Львів: Центр гуманітарних досліджень Львівського національного університету імені Івана Франка, 2002. – 831 с.
2. Білецький Л. Основи української літературно-наукової критики. – К.: Рада, 1998. – 342 с.
3. Історія української літератури та літературно-критичної думки першої половини XIX століття / О.Галич. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 392 с.
4. Літературознавчий словник-довідник / Гром'як Р., Ковалів Ю. – К.: Академія, 1997. – 752 с.
5. Насенко М. Українське літературознавство: Школи, напрями, тенденції. – К.: Україна, 1997. – 246 с.
6. Нефедов Н. История зарубежной критики и литературоведения. – М.: Высшая школа, 1988. – 272 с.
7. Оліфіренко В. Підручник з української літератури: історія і теорія. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2003. – 324 с.
8. Пилип'юк О. Зародження літературознавства. Схід – Захід. – ІваноФранківськ: Гостинець, 2002. – 145с.
9. Шалагінов Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст.: Історико-естетичний нарис. – К.: Видавничий дім «КМ Академія», 2004. – 360 с.

КОМУНІКАТИВНА ЛІНГВІСТИКА

Мета курсу: вивчення феномена мовного спілкування, формування вмій і навичок правильно розуміти й аналізувати явища мовного спілкування, використовувати набуті знання у вивченні іноземних мов, перекладі та філологічних дослідженнях рідної мови. Основні завдання дисципліни - висвітлення основних положень комунікативної лінгвістики, а також вивчення мови з погляду її використання для впливу на співрозмовника.

Міждисциплінарні зв'язки: основи психолінгвістики, основи теорії мовної комунікації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати термінологічний апарат з проблеми; основні положення комунікативної лінгвістики; структуру і складники мовної комунікації; основні принципи, правила й конвенції безконфліктного спілкування; повинні орієнтуватися у проблемі виявлення комунікативних процесів та визначення їх складових; визначати типи і види спілкування; визначати структуру і складники комунікації; застосовувати принципи, правила і конвенції безконфліктного спілкування; здійснювати аналіз комунікативних актів; давати власну оцінку комунікативним явищам і процесам.

Змістовий модуль 1.

1. Комунікативна лінгвістика як наука і навчальна дисципліна.
2. Комунікативна лінгвістика як об'єкт дослідження.
3. Повідомлення (висловлювання).

4. Комунікативний код.
5. Комунікативна особистість.
6. Категорія контакту.

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять, 80 год. самостійної роботи.

Форма семестрового контролю – залік.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Беркешук І.С.

Перелік основної літератури:

1. Бацевич Ф.С. Вступ до лінгвістичної генеалогії: Навчальний посібник. К., 2006.
2. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. К., 2004.
3. Гойхман О.Я., Надеина Т.М. Основы речевой коммуникации: Учебник. М., 1997.
4. Почепцов Г.Г. Теория коммуникации. 2-ге вид., доп. К., 1999.

ВИБІР З ПЕРЕЛІКУ УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО У ВИМІРАХ СЬОГОДЕННЯ

Мета курсу: вивчення феномена українського слова, формування вмінь і навичок правильно розуміти й аналізувати лексеми, використовувати набуті знання у вивченні суміжних дисциплін та філологічних дослідженнях рідної мови. Основні завдання дисципліни - висвітлення основних положень правильного вживання, відмінювання, написання та правопису, а також вивчення слова з погляду його використання для впливу на співрозмовника.

Міждисциплінарні зв'язки: сучасна українська літературна мова, культура української мови, психолінгвістика. Практикум з української мови.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати термінологічний апарат з проблеми; основні положення; основні принципи, правила правопису, вживання та написання українських лексем, їх відмінювання, наголошення; повинні орієнтуватися у проблемі виявлення чергувань голосних у слові, пунктуаційних особливостей; визначати правильні граматичні форми слів; здійснювати аналіз лексем; давати власну оцінку сучасним мовним явищам та процесам.

Змістовий модуль 1.

1. Українське слово у вимірах сьогодення як навчальна дисципліна та об'єкт дослідження.
3. Правопис українських слів.
4. Відмінювання.
5. Вживання українського слова сьогодні.
6. Сучасне словотворення.
7. Граматичні форми слів.
8. Наголошення слів.
9. Чергування голосних у слові.
10. Пунктуація.

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять, 80 год. самостійної роботи.

Форма семестрового контролю – екзамен.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Беркешук І.С.

Перелік основної літератури:

1. Городенська К.Г. українське слово у вимірах сьогодення. К., 2014.
2. Авраменко О. 100 експрес-уроків українською. К., 2016.
3. Єрмоленко С.Я. Мовно-естетичні знаки української культури. К., 2009.
4. Єрмоленко С.Я. Мова і українознавчий світогляд. К., 2007.

ПСИХОЛІНГВІСТИКА

Мета навчальної дисципліни: ознайомлення студентів з етапами становлення психолінгвістики як науки, із засадами психолінгвістичної теорії, закономірностями її функціонування в системі мовознавчих і психологічних дисциплін; формування умінь аналізувати мовні явища як об'єктивацію багатофакторної діяльності людини.

Навчальна дисципліна «Психолінгвістика» охоплює коло питань, пов'язаних з вивченням мови в психологічному аспекті. Послідовно розкриваються етапи становлення психолінгвістики, основні

проблеми психолінгвістичної теорії: історія зародження та розвитку психолінгвістики; мовні явища у контексті психолінгвістичного аналізу; мовна здібність; мовленнєва діяльність; моделі мовленнєвої діяльності. експериментальна психолінгвістика. філогенез мовлення; види знань і та особливості їхнього функціонування в мовленні, мисленні та життєдіяльності людини; розвиток мовлення в онтогенезі; мовленнєва діяльність в соціокультурному мовному контексті.

Основні завдання дисципліни: ознайомити з основними поняттями і термінами психолінгвістики; розглянути теорії виникнення мови (філогенез); процес становлення і розвитку мовлення окремого індивіда (онтогенез); усвідомити психолінгвістичні проблеми мовленнєвого мислення; показати шляхи використання психолінгвістичних досліджень у практичному досвіді психологів і лінгвістів.

Заплановані результати навчання:

знання: основних понять й термінів психолінгвістики; теорії виникнення мови; проблеми двомовності й культури; етапів онтогенезу мовлення; сутності процесів породження, сприйняття та розуміння мовлення.

компетенцій, умінь, навички: оперувати основними поняттями й термінами психолінгвістики; аналізувати етапи філогенезу та онтогенезу мовлення з погляду новітніх напрямів сучасної лінгвістики; усвідомлювати сутність процесів породження, сприйняття та розуміння мовлення; планувати, організовувати, здійснювати і презентувати прикладне дослідження в галузі психолінгвістики.

Зміст навчальної дисципліни:

Заліковий кредит 1.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Психолінгвістика як наука про мовленнєву діяльність.

Тема 2. Історія становлення психолінгвістики.

Тема 3. Розвиток сучасної психолінгвістики.

Тема 4. Методи психолінгвістики.

Тема 5. Мова і мислення.

Тема 6. Філогенез мови.

Тема 7. Розвиток мовлення в онтогенезі.

Тема 8. Мовленнєва діяльність у соціокультурному мовному контексті.

Тема 9. Етнопсихолінгвістика.

Тема 10. Нейролінгвістика.

Обсяг навчальної дисципліни: 4 кредити ECTS, 120 год., з них: 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять; 80 год. самостійної роботи.

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Белянин В. П. Психолінгвістика: учебник. 2-е изд. Москва : Флинта : Московский психолого-социальный институт, 2004.

2. Засєкіна Л. В., Засєкін С. В. Вступ до психолінгвістики: навчальний посібник. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2002. 168 с.

3. Куранова С. І. Основи психолінгвістики: навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2012. С. 7-33.

4. Леонтьев А. А. Основы психолінгвістики. 3-е изд. Москва, 2003.

5. Фрумкіна Р. М. Психолінгвістика: учебное пособие для студ. высш. учебн. заведений. Москва: Издательский центр «Академия», 2003.

ЕТНОГРАФІЯ УКРАЇНИ

Мета курсу: виявлення і вивчення властивостей, завдяки яким один етнос вирізняється серед інших етносів, особливостей матеріальної та духовної культури, які виділяють український народ з-поміж інших етносів, послідовне ознайомлення студентів з етнічною історією України, звичаями, традиціями, обрядами українського народу, розвиток історичного мислення, формування творчої особистості вчителя.

Основні завдання дисципліни:

- ознайомлення із звичаями, традиціями, надбаннями матеріальної та духовної культури українського народу;
- засвоєння основного масиву навчального матеріалу з етнографії;
- вивчення етнічного складу населення України.
- дослідження та вивчення етнічної історії;

- реконструкція давніх форм культури і суспільного життя;
- аналіз стану традицій (побутових і культурних);
- оцінка ролі традицій у житті людини, суспільства;
- дослідження мови, ареалу розселення, особливостей господарської діяльності та розвитку культури.

• **Результати навчання:** студенти мають знати:

- основні етнографічні терміни та поняття;
- етнографічні школи і напрями;
- етапи становлення української етнографії;
- джерела та методи етнографічних досліджень;
- найбільш визначні персоналії української етнографії;
- традиційний побут українського народу та його трансформацію.

Студентимаютьуміти:

- проводити польові дослідження та систематизувати й аналізувати зібрані етнографічні матеріали;
- писати реферати та доповідати їх перед аудиторією;
- орієнтуватися в етнічній історії українського народу, в сучасних етнічних процесах;
- вести діалог, полеміку, аналізувати сучасні проблеми етнографії.

Термін вивчення: 2 курс (4 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Форма семестрового контролю: залік.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач Щегельський В.В.

Перелік основної літератури:

1. Борисенко В.К. Традиції і життєдіяльність етносу: на матеріалах святково-обрядової культури українців. Київ : Універс, 2000. 191 с.
2. Етнографія України: навч. посібн. / За ред. проф. С.А. Макарчука. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Львів : Світ, 2004. 520 с.
3. Етнографія України: навч. посібн. / Під заг. ред. С.А. Макарчука. Львів: Світ, 2004. 517 с.
4. Кожолянко Г.К. Етнографія Буковини. В 3-х т. Чернівці, 1998-2006.
5. Кононенко П.П. Українознавство : підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Заповіт, 2005. 679 с.
6. Культура і побут населення України: навч. посібник / В.І. Наулко, Л.Ф. Артюх, В.Ф. Горленко та ін. – 2-ге вид., доп. та перероб. Київ : Либідь, 1993. 288 с.
7. Лозко Г. Українське народознавство. Київ : Арттек, 2004. 472 с.
8. Пономарьов А.П. Етнічність та етнічна історія України: Курс лекцій. Київ: Либідь, 1996. 271 с.
9. Пономарьов А.П. Українська етнографія: Курс лекцій. Київ: Либідь, 1994. 320 с.
10. Савчук Б. Українська етнологія. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2004. 559 с.
11. Тиводар М. Етнологія: навч. посібн. Львів: Світ, 2004. 624 с.
12. Українська етнологія: навч. посібн. / За ред. В. Борисенко. Київ: Либідь, 2007. 400 с.
13. Українське народознавство: навч. посібн. / За ред. С.П. Павлюка. – 3-тє вид., виправлене. Київ: Знання, 2006. 568 с.

УКРАЇНОЗНАВСТВО

Мета курсу: сформувати у студентів цілісне уявлення про феномен українства, його найважливіші складники, основні закономірності розвитку; визначити концептуальні засади його формування та самовираження.

Основні завдання дисципліни:

- 1) системне вивчення передумов, закономірностей процесів етнічного, національного та державного творення України, українського народу;
- 2) виявлення і практичне застосування закономірностей співвіднесення різних етнонаціональних, когнітивних, ментальних структур, характерних для української свідомості;
- 3) з'ясування визначальних світоглядних параметрів у системі національного самовизначення через осмислення морально-етичних, духовно-культурних, громадсько-суспільних, процесів та явищ.

4) простеження міжрівневих зв'язків у процесі взаємодії різних феноменів українознавчого характеру з огляду на історичний, культурний, світовий контекст.

Результати навчання: студенти мають знати історію, етапи розвитку, джерела українознавства, предмет і завдання українознавства, основні складники феномену українства та їх вияви у різних сферах. Студенти мають уміти оперувати теоретичними та практичними знаннями для здійснення узагальнень та побудови абстрагованих моделей з метою дослідження та прогнозування етнонаціональних, націєтворчих та державотворчих процесів.

Тип: цикл професійної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 2 курс (4 семестр).

Кількість кредитів: 4кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Форма підсумкового контролю: залік.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач Щегельський В.В.

Перелік основної літератури:

1. Кононенко П.П. Українознавство. Підручник для вищих навчальних закладів. Київ : Міленіум, 2006. 680 с.

2. Половець В.М. Українознавство. Курс лекцій для студентів вищих навчальних закладів освіти. Чернівці : Просвіта, 2006. 216 с.

3. Обушний М.І. Українознавство: навч. посібник. Київ : Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2008. 672 с.

4. Ідзьо В. Лекції з українознавства. Івано-Франківськ : Сімик, 2015. 360 с.

5. Лозко Г. Українське народознавство. Харків : Див, 2005. 472 с.

ЕТИКЕТ І КУЛЬТУРА СПІЛКУВАННЯ

Етикет і культура спілкування — частина культури — сукупність форм її щоденної поведінки (у побуті, у спілкуванні з іншими людьми), у яких знаходять зовнішнє вираження моральні та естетичні норми такої поведінки. Культура поведінки не буває поза культурою спілкування, і навпаки. Мовленнєвий етикет — важливий компонент національної культури. У мові, мовленнєвій поведінці, ustalених формулах (стереотипах) сформувався багатий народний досвід, неповторність звичаїв.

Мета вивчення дисципліни «Етикет і культура спілкування»: набуття глибоких теоретичних знань і практичних навичок спілкування за етичними нормами сучасного суспільства, а також — формування у майбутніх фахівців уяви етичного мислення у сфері їхньої майбутньої діяльності.

Предмет вивчення «Етикету і культури спілкування» — сукупність норм, традицій та звичних норм спілкування, особливості сучасної моралі та моральності, їх зовнішнього виявлення в побутовій та професійній сфері.

Завдання вивчення дисципліни «Етикету і культури спілкування» — теоретична і практична підготовка майбутніх спеціалістів з наступних питань: сутність та поняття етики та етикету побутового та ділового спілкування; зовнішній вигляд та імідж молодого людини у сфері її професійної діяльності; індивідуальне діалогове спілкування; етика ділового спілкування по телефону.

Дисципліна «Етикет і культура спілкування» пов'язана з такими дисциплінами, як філософія, етика, естетика, логіка, політологія, соціологія, основи психології та педагогіки, основи права.

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами.

1.1. Змістовий модуль 1. Спілкування як вид соціальної взаємодії

1.2. Виникнення та сутність етикету.

1.3. Вербальне спілкування. Невербальне спілкування.

1.4. Етикет сімейних взаємовідносин.

Змістовий модуль 2. Етикетна поведінка учасників акту спілкування

2.1. Культура одягу та етикет гостинності.

2.2. Етикет мовного спілкування.

2.3. Спілкування у стандартних етикетних ситуаціях.

2.4. Правила поведінки у громадських місцях. Етикет службових відносин.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни.

Кількість кредитів ECTS — 4. Загальний обсяг годин — 120 (аудиторних — 40, з них: лекційних — 20, семінарських — 20, позааудиторних — 80).

Форма підсумкового контролю — залік.

Викладацький склад: Сулятицька Т.В. – кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософських дисциплін.

Перелік основної літератури.

1. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. – Львів: Видавництво «Сполом», 2001. – 223с.
2. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування: Навчальний посібник. – 2-ге видання, перероблене і доповнене. – К.: «Знання», 2006. – 291с.
3. Ковальов С.В. Психологія сімейних стосунків. – К.: «Наука», 2001.
4. Лисенко В.А. Подружні конфлікти. – М.: «Думка», 1989.
5. Жоголь Л.Є. Наш дім (Влаштування сучасної квартири). – К.: «Техніка», 1979.
6. Дипломатичний протокол та етикет: Навчальний посібник / Сагайдак О.П. – К.: «Знання», 2006. – 380с.
7. Етика: Навчальний посібник / Мовчан В.С. – К.: «Знання», 2007. – 483с.
8. Етика ділового спілкування: Навчальний посібник / Гриценко Т.Б. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 344с.
9. Етикет і культура спілкування: Методичні рекомендації для організації самостійної роботи студентів денної та заочної форми навчання / Т.В.Сулятицька – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2013. – 16с.
10. Етика соціальної роботи: Курс лекцій / Ішук С.В. – Тернопіль, ТДПУ, 2008.- 59с.
11. Етика та естетика: Навчальний посібник / Петрушенко В.Л. та ін. – Львів: Видавництво нац. ін-ту «Львівська політехніка», 2008. – 180с.

ПОГЛИБЛЕНИЙ КУРС ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (АНГЛІЙСЬКОЇ)

Мета: удосконалення комунікативних мовленнєвих компетентностей, передбачених вимогами Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти та підготовка до складання міжнародних іспитів з англійської мови. Дисципліна «Поглиблений курс іноземної мови (англійської)» пов'язана з такими дисциплінами: «Іноземна мова (англійська)», «Іноземна мова в науково-професійному спілкуванні (англійська)».

Компетентності, якими повинні оволодіти здобувачі вищої освіти:

інтегральна компетентність: здатність розв'язувати комплексні проблеми у процесі підготовки здобувачів вищої освіти до складання міжнародних іспитів з англійської мови;

загальні компетентності: гнучкість, адаптивність, комунікабельність; володіння культурою усного й писемного мовлення; навички міжособистісної взаємодії;

спеціальні (фахові, предметні) компетентності: володіння основами усної та письмової комунікації іноземною мовою на рівні B2; здатність використовувати фонові знання та національно-культурний компонент іноземної мови для належної адаптації у полікультурному середовищі.

Формування вищезазначених компетентностей сприятиме ефективному функціонуванню майбутніх фахівців у міжкультурному розмаїтті навчального та професійного середовища, мобільності і конкурентоспроможності на ринку праці.

Зміст навчальної дисципліни:

Заліковий кредит 1.

Змістовий модуль 1.

Лекції

Тема 1. Focus on IELTS: main structures, test-taking strategies. Typical contexts for the passive.

Тема 2. Reading Strategies. Skimming / scanning for specific information and detail. Making requests.

Тема 3. Reading for IELTS. Target Reading Skills. Summarizing. Understanding argument. Identifying opinion / attitude and making inferences. The Future: predicting and proposing.

Тема 4. Listening Strategies. Listening for specific information. The Past: reporting.

Тема 5. Listening for IELTS: signpost words, stress, rhythm and intonation. Speculating: Alternative Conditionals.

Практичні

Тема 1. Parts of IELTS Test. The Passive and the Causative.

Тема 2. Focus on Reading: Striving to Achieve. Language of requests.

Тема 3. Focus on Reading: Tackling Issues. Building a mental map of the text. Conditionals: wishes and regrets.

Тема 4. Focus on Listening: Getting Higher Qualification. Features of Spoken English. Reporting Verbs.

Тема 5. Focus on Listening: IT Society. Speculating about the past.

Змістовий модуль 2.

Лекції

Тема 6. Writing Strategies: facts, pie charts, figures and trends. Developing an argument. Review of the Infinitive and the ing-form.

Тема 7. Writing and structuring an essay. Style in essays. Paragraphing.

Тема 8. Speaking. Strategies for IELTS. Speech acts and clause types.

Тема 9. Extended speaking. Punctuation.

Тема 10. Presentations: main strategies.

Практичні

Тема 6. Focus on Writing: Types of Essays. The Infinitive and the ing-form.

Тема 7. Writing an essay. Paragraph Structure.

Тема 8. Focus on Speaking: Social Interaction. Clause Types. Linking markers.

Тема 9. Introduction and interview. Two-way discussion. Exploring the theme and Common Errors in Grammar.

Тема 10. Making presentations.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 4 кредити ЄКТС, 120 годин, у тому числі 40 аудиторних годин (20 лекційних, 20 практичних годин), 80 годин самостійної та індивідуальної роботи.

Форма підсумкового контролю: залік.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання цієї навчальної дисципліни: Уманець А. В. – кандидат філологічних наук, доцент; Трофименко А. О. – кандидат педагогічних наук, доцент; Крук А. А. – кандидат філологічних наук.

Перелік основної літератури:

1. Коул С. Граматика англійської мови. Level B. Чернівці : КММЕДІА, 2016. 240 с.
2. Уманець А. В., Крук А. А., Попадинець О. О. Test Your Grammar. Part II : навч. посіб. Кам'янець-Подільський : ПП Мошак М. І., 2017. 112 с.
3. Уманець А. В., Крук А. А., Попадинець О. О. Training Tests for IELTS Exams : навч. посіб. Кам'янець-Подільський : ТОВ "Друкарня "Рута", 2016. 110 с.
4. Юсухно С. І. Англійська мова. English Grammar Tests. Чернівці : ЧНТУ, 2014. 70 с.
5. Cambridge IELTS 11 Academic . Cambridge : Cambridge University Press and UCLES, 2016. 144 p.
6. Cambridge IELTS 11 General Training. – Cambridge : Cambridge University Press, 2016. 144 p.
7. Capel A., Sharp W. Objective Proficiency. Cambridge : Cambridge University Press, 2013. 278 p.
8. Cullen P., French A. The Official Cambridge Guide to IELTS for Academic and General Training. Cambridge : Cambridge University Press, 2014. 400 p.
9. Cullen P. Vocabulary for IELTS Advanced. Cambridge : Cambridge University Press, 2013. 174 p.
10. Evans V., Milton J., Dooley J. FCE Practice Exam Papers Revised. B2 (upper-intermediate). England, Harlow : Express Publishing, 2015. 177 p.
11. Geyte E. Reading for IELTS. London : Harper Collins Publishers, 2013. 145 p.
12. Norris C. B. Academic Writing in English. Finland, Helsinki : University of Helsinki, 2016. 85 p.
13. Paterson K., Wedge R. Oxford Grammar for EAP : English Grammar and Practice for Academic Purposes. Oxford : Oxford University Press, 2013. 224 p.
14. Practice Tests for the SAT 2015-2016. New York : Kaplan Publishing, 2015. 1096 p.
15. Skipper M. Advanced Grammar and Vocabulary. Advanced-Proficiency (C1–C2). UK, Berkshire : Express Publishing, 2014. 177 p.
16. Sunderland P., Whettem E. Objective Proficiency : [Workbook with Answers with Audio CD]. Cambridge : Cambridge University Press, 2013. 120 p.
17. Test Your Grammar. Part I : навч. посіб. / Уманець А. В., Крук А. А., Попадинець О. О., Трофименко А. О. Кам'янець-Подільський : ФОП Гуменюк С. О., 2016. 180 с.

«ПОГЛИБЛЕНИЙ КУРС ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (НІМЕЦЬКОЇ)»

Мета: удосконалення комунікативних мовленнєвих компетентностей, передбачених вимогами Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти та підготовка до складання міжнародних іспитів з німецької мови. Дисципліна «Поглиблений курс іноземної мови (німецької)» пов'язана з такими дисциплінами: «Іноземна мова (німецька)», «Іноземна мова в науково-професійному спілкуванні (німецька)».

Компетентності, якими повинні оволодіти здобувачі вищої освіти:

інтегральна компетентність: здатність розв'язувати комплексні проблеми у процесі підготовки здобувачів вищої освіти до складання міжнародних іспитів з німецької мови;

загальні компетентності: гнучкість, адаптивність, комунікабельність; володіння культурою усного й писемного мовлення; навички міжособистісної взаємодії;

спеціальні (фахові, предметні) компетентності: володіння основами усної та письмової комунікації іноземною мовою на рівні B2; здатність використовувати фонові знання та національно-культурний компонент іноземної мови для належної адаптації у полікультурному середовищі.

Формування вищезазначених компетентностей сприятиме ефективному функціонуванню майбутніх фахівців у міжкультурному розмаїтті навчального та професійного середовища, мобільності і конкурентоспроможності на ринку праці.

Зміст навчальної дисципліни:

Заліковий кредит 1.

Змістовий модуль 1.

Лекції

Тема 1. GeR: Kompetenzniveaus. Internationale Deutschprüfungen. Passiv und Passiversatzformen.

Тема 2. Leseverstehen. Globales, selektives, detailliertes Lesen. Kontextgebrauch des Konjunktivs II.

Тема 3. Die Prüfung Lesen und ihre Bestandteile. Irreale Wünsche, Bedingungen, Vergleiche.

Тема 4. Fremdsprachliches Hörverstehen: Grundlagen und Lernziele. Kontextgebrauch des Konjunktivs I.

Тема 5. Kompetenzbereich Hörverstehen: Hörstile. Kontextgebrauch der Partizipien I, II.

Практичні

Тема 1. Testformat DZ: Bestandteile. Passiversatzformen.

Тема 2. Selektive Informationsentnahme, Entnahme von Hauptaussage und Einzelheiten: Deutschen – Weltmeister im Reisen. Höfliche Bitte und Fragen.

Тема 3. Erkennen von Meinungen, korrekte Textergänzung: Handy – Vorteile und Nachteile. Konjunktiv II.

Тема 4. Hörverstehen: Ansagetexte, Vortrag. Die indirekte Rede im Satzgefüge.

Тема 5. Hörverstehen: Gespräch, Diskussion im Radio. Partizipien als Adjektive.

Змістовий модуль 2.

Лекції

Тема 6. Schriftlicher Ausdruck: Textaufbau, Inhalt, Sprache. Einfache Satz: Wortstellung im Mittelfeld.

Тема 7. Essay schreiben - verschiedene Arten von Essays, Aufbau eines Essays. Einfache Satz: Wortstellung im Nachfeld.

Тема 8. Mündlicher Ausdruck: Qualitative Aspekte des mündlichen Sprachgebrauchs. Temporale Beziehungen im Satz.

Тема 9. Mündlicher Ausdruck: Produktion und Interaktion. Relativ- und Attributsätze. Erweiterte Partizipialattribute.

Тема 10. Aufbau und Gliederung einer Präsentation.

Практичні

Тема 6. Schriftlicher Ausdruck: eine E-Mail, einen Diskussionsbeitrag, einen Leserbrief schreiben. Wortstellung im Mittelfeld einfaches Satzes: Kasusergänzungen, Angaben.

Тема 7. Essay schreiben. Satzglieder im Nachfeldeinfaches Satzes: Vergleiche, Ausklammerung.

Тема 8. Monologisches Sprechen zu einem Thema: menschliche Beziehungen. Temporale Beziehungen im Satz.

Тема 9. Interaktion: Gespräch, Diskussion, Interview. Relativ- und Attributsätze. Erweiterte Partizipialattribute.

Тема 10. Präsentation erstellen und präsentieren.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 4 кредити ЄКТС, 120 годин, у тому числі 40 аудиторних годин (20 лекційних, 20 практичних годин), 80 годин самостійної та індивідуальної роботи.

Форма підсумкового контролю: залік.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання цієї навчальної дисципліни: Городиська Оксана Миколаївна – кандидат педагогічних наук.

Перелік основної літератури:

1. Beste Freunde. Deutsch für Jugendliche. Arbeitsbuch / Georgiakaki M., Bovermann M., Seuthe C., Schümann A. München : Hueber Verlag, 2013. 96 S.
2. Beste Freunde. Deutsch für Jugendliche. Kursbuch / Georgiakaki M., Bovermann M., Graf-Riemann E., Seuthe C. München : Hueber Verlag, 2013. 76 S.
3. Buscha A, Szita S. Übungsgrammatik. Deutsch als Fremdsprache. Sprachniveau B1-B2. Leipzig : SCHUBERT-Verlag, 2011. 268 S.
4. Gerbes J., F. van der Werff. Fit fürs Zertifikat B 1. Deutschprüfung für Erwachsene. München : Hueber Verlag, 2014. 168 S.
5. Goethe-Zertifikat B1. Deutschprüfung für Jugendliche und Erwachsene. Wortliste. Berlin : Goethe-Institut und OSD, 2016. 104 S.
6. Jin F., Voß U. Grammatik aktiv. A 1- B 1. Berlin : Cornelsen Verlag, 2013. 256 S.
7. Killiman A. Zertifikat B1. Deutschprüfung für Jugendliche und Erwachsene : Material zur Prüfungsvorbereitung. Modelltest. München : Klett-Langenscheidt GmbH, 2014. 36 S.
8. Krenn W., Puchta H. Motive: Kompaktkurs DaF : Arbeitsbuch, Lektion 1-30. Deutsch als Fremdsprache. München : Hueber Verlag, 2016. 246 S.
9. Krenn W., Puchta H. Motive : Kompaktkurs DaF : Kursbuch, Lektion 1-30. Deutsch als Fremdsprache. München : Hueber Verlag, 2016. – 250 S.
10. Maenner D. Prüfungstraining DaF B1 Zertifikat Deutsch (telc Deutsch B1) : Übungsbuch mit CD und CD-ROM. Berlin : Cornelsen Verlag, 2014. 192 S.
11. Rodi M. Übungstest Goethe-Zertifikat B2. München : Klett-Langenscheidt GmbH, 2013. 42 S.
12. Zertifikat B1 neu : 15 Übungsprüfungen / Vosswinkel A., Ernestine A., Balsler O., Papadopoulou M., Glotz-Kastanis J., Paradi-Stai D. München : Hueber Verlag, 2014. 246 S.

ПОГЛИБЛЕНИЙ КУРС ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (ФРАНЦУЗЬКОЇ)

Мета: удосконалення комунікативних мовленнєвих компетентностей, передбачених вимогами Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти та підготовка до складання міжнародних іспитів з французької мови. Дисципліна «Поглиблений курс іноземної мови (французької)» пов'язана з такими дисциплінами: «Іноземна мова (французька)», «Іноземна мова в науково-професійному спілкуванні (французька)».

Компетентності, якими повинні оволодіти здобувачі вищої освіти:

інтегральна компетентність: здатність розв'язувати комплексні проблеми у процесі підготовки здобувачів вищої освіти до складання міжнародних іспитів з французької мови;

загальні компетентності: гнучкість, адаптивність, комунікабельність; володіння культурою усного й писемного мовлення; навички міжособистісної взаємодії;

спеціальні (фахові, предметні) компетентності: володіння основами усної та письмової комунікації іноземною мовою на рівні B2; здатність використовувати фонові знання та національно-культурний компонент іноземної мови для належної адаптації у полікультурному середовищі.

Формування вищезазначених компетентностей сприятиме ефективному функціонуванню майбутніх фахівців у міжкультурному розмаїтті навчального та професійного середовища, мобільності і конкурентоспроможності на ринку праці.

Зміст навчальної дисципліни:

Заліковий кредит 1.

Змістовий модуль 1.

Лекції

Тема 1. Point sur DELF: présentation des épreuves dans la perspective actionnelle du Cadre européen commun de référence pour les langues.

Тема 2. Les strategies de lecture. L'écémage pour saisir le sens global. Description dans le passé.

Тема 3. Compréhension des écrits : pictogrammes, explications des panneaux etc. Les tournures impersonnelles (il est interdit de ..., etc)

Тема 4. Les strategies d'écoute. Observation et dégage de l'information spécifiques. Le Futur – prévision.

Тема 5. Compréhension orale. Le décodage phonologique, lexical, repérage des mots (unités de sens), des intonations, des accents. Le présent progressif. L'événement proche dans le temps.

Практичні

Тема 1. Nature des épreuves DELF. Le conditionnel present (le souhait, le désir, le conseil, l'hypothèse), conditionnel passé (le regret, le reproche)

Тема 2. Compréhension des écrits. Réponses à des questionnaires de compréhension portant sur trois ou quatre courts documents écrits ayant trait à des situations de la vie quotidienne. Discours rapporté.

Тема 3. Compréhension des écrits. Réponses à des questionnaires de compréhension portant sur deux documents écrits : dégager des informations utiles par rapport à une tâche donnée, analyser le contenu d'un document d'intérêt général. Subjonctif (la possibilité, l'obligation, verbes de sentiments, d'opinion, la conjonction «pour que»+ Subjonctif.

Тема 4. Compréhension de l'oral. Réponses à des questionnaires de compréhension portant sur trois ou quatre courts documents enregistrés ayant trait à des situations de la vie quotidienne. Le passif : la description d'une action.

Тема 5. Compréhension de l'oral. Réponses à des questionnaires de compréhension portant sur deux documents enregistrés. Le gérondif : la manière, la condition, la simultanéité.

Змістовий модуль 2.

Лекції

Тема 6. Préparation DELF. Production écrite. Les stratégies d'écritures : le plan, la rédaction. L'expression de l'hypothèse : si+Présent/Futur, si +Imparfait/Conditionnel.

Тема 7. Ecrire un essai. Stratégie de composition. La localisation temporelle (expression de la durée, du moment, etc).

Тема 8. Stratégies pour la production orale. La localisation spatiale (les prépositions et les adverbes de lieu).

Тема 9. Stratégies pour l'interaction orale. Acte de parole.

Тема 10. Stratégies et conseils méthodologiques pour réussir les épreuves.

Практичні

Тема 6. Production écrite. Rédaction de deux brèves productions écrites (lettre amicale ou messages) : décrire un événement ou des expériences personnelles, écrire pour informer, demander, remercier, s'excuser. L'hypothèse : si+Présent/Futur, si +Imparfait/Conditionnel

Тема 7. Production écrite. Expression d'une attitude personnelle sur un thème général (essai, courrier, article). Les articulateurs logiques : Cause (donc, puisque), Conséquence (comme, alors), Opposition (pourtant, alors que)

Тема 8. Production orale. Entretien dirigé, exercice en interaction. Les articulateurs chronologiques du discours.

Тема 9. Production orale. Expression d'un point de vue à partir d'un document déclencheur. Le goût de la conversation (convivialité, aspect informel, fonction pratique du langage et oralité, gestuelle)

Тема 10. Présentation et défense d'un point de vue.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 4 кредити ЄКТС, 120 годин, у тому числі 40 аудиторних годин (20 лекційних, 20 практичних годин), 80 годин самостійної та індивідуальної роботи.

Форма підсумкового контролю: залік.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання цієї навчальної дисципліни: Кульбанська Руслана Василівна – старший викладач.

Перелік основної літератури:

1. Гладка В.А. Prononcez bien. Mais comment ? : cahier d'activités / Вимовляти правильно. Але як? : навч.-метод. посіб. Чернівці : Видавничий дім «Родовід», 2014. 80 с.

2. Литвиненко В.Ю. Le français : навч. посіб. з франц. мови для студ. вищ. навч. закл.]. Умань : Видавничо-поліграфічний центр «ОМІДА», 2015. 107 с.

3. Матвеева О.О. Французька мова: навч. посіб. для студ. 3-4 курсів, що вивч. франц. мову як третю інозем. Чернівці, 2015. 206 с.

4. Girardet J., Pécheur J. Campus 1. Méthode de français. Paris : Clé International, 2012. 205 p.

5. Mérieux R., Loiseau Y. Connexions. Méthode de français. Paris : Didier, 2012. 194 p.

3 КУРС
ВИБІР ЗА БЛОКАМИ (СТУДЕНТ ВИБИРАЄ ОДИН З БЛОКІВ)
БЛОК 1

ІНТЕРМЕДІАЛЬНІ СТУДІЇ

Мета вивчення навчальної дисципліни у контексті підготовки фахівців спеціальності 035 Філологія (Українська мова і література) – забезпечити цілісне розуміння явища інтермедіальності, інтермедіальних стратегій прочитання тексту та практичне застосування інтермедіального аналізу текстів з метою подальшого формування культурологічної, літературознавчої, компаративної компетентностей випускника.

Курс пов'язаний з такими навчальними дисциплінами навчального плану підготовки фахівців, як: історія та культура України, вступ до літературознавства, історія української літератури, історія зарубіжної літератури, компаративістика, порівняльне літературознавство.

Перелік компетентностей, здобуття яких гарантуватиме вивчення даної навчальної дисципліни: знання особливостей художньої літератури як виду мистецтва з-поміж інших мистецтв та основних етапів розвитку інтермедіальних студій; розуміння теоретичних і практичних аспектів взаємодії літератури і музики, літератури і візуальних видів мистецтва (живопису, скульптури, архітектури), літератури і театру, літератури і кінематографу; здатність виявляти художні особливості перекодування різних видів мистецтва в літературному творі.

Сфера реалізації здобутих компетентностей під час працевлаштування: робота в освітніх і наукових установах, організаціях гуманітарного спрямування, мистецьких і культурних центрах.

Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами:

Змістовий модуль 1. Інтермедіальність: теорія і практика

1. Поняття про інтермедіальність як явище мистецтва.
2. Інтермедіальні студії в літературознавстві.
3. Література і живопис. Творчість Т. Шевченка: взаємодія літератури і живопису.

Літературний імпресіонізм як дискурс взаємодії мистецтв.

4. Діалог музики і літератури: імпліцитна та експліцитна форми інтермедіальності.
5. Література та просторові мистецтва: інтермедіальні виміри.
6. Зрощення театру та літератури: гра, маска і маскарад, театральність.

7. Кінематограф і література: кіноінтерпретація художнього твору та кінематографічний стиль у літературі.

8. Медіамистецтво в просторі літературно-художнього твору.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: Кількість кредитів ECTS – 5. Загальний обсяг годин – 150 (аудиторних – 50, з них: лекційних – 30, практичних – 20, самостійна робота – 100).

Форма семестрового контролю: залік.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання навчальної дисципліни: Громик Лариса Іванівна, кандидат філологічних наук.

Перелік основної літератури:

1. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство : підручник. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 430 с.
2. Генералюк Л. Універсалізм Шевченка: взаємодія літератури і мистецтва. Київ : Наукова думка, 2008. 544 с.
3. Екфразис. Вербальні образи мистецтва : монографія / Т.В. Бовсунівська та ін. ; за ред. Т. В. Бовсунівської. Київ, 2013. 237 с.
4. Літературно-джазові імпровізації: інтермедіальні студії / за ред. Світлани Маценки. Львів : Срібне слово, 2019. 396 с.
5. Маценка С. Метамистецтво: словник досвіду термінотворення на межі літератури й музики. Львів : Апріорі, 2017. 120 с.
6. Музична фактура літературного тексту : інтермедіальні студії / за ред. Світлани Маценки. Львів : Апріорі, 2017. 352 с.
7. Просалова В. А. Інтермедіальні аспекти новітньої української літератури : монографія. Донецьк : ДонНУ, 2014. 154 с.
8. Рисак О. О. Найперше музика у слові: проблема синтезу мистецтв в українській літературі кінця ХІХ – початку ХХ ст. Луцьк : Вежа, 1999. 402 с.

9. Фесенко В. І. Література і живопис: інтермедіальний дискурс. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2014. 398 с.

ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧА ОРІЄНТАЛІСТИКА

У курсі «Літературознавча орієнталістика» з'ясовуються питання становлення і розвитку українського сходознавства на основі вивчення найвизначніших зразків літератури народів Сходу і їх рецепції в Україні. До уваги беруться художні явища Близького, Середнього і Далекого Сходу, що мали безпосередні або опосередковані зв'язки з Україною. Розуміння суті загальних закономірностей, які так чи інакше позначилися на кожному творі певної епохи, сприятиме глибшому осмисленню студентами-випускниками і зарубіжної, і вітчизняної літератур.

Мета курсу: дати студентам уявлення про орієнталізм у літературі, про генезис східних цивілізацій, висвітлити найбільш типові явища і факти літературного життя країн Близького, Середнього і Далекого Сходу, показати гуманістичний пафос літератури, простежити духовні контакти України зі Сходом.

Курс пов'язаний з такими дисциплінами, як: історія та культура України, історія української літератури, вступ до літературознавства.

Заплановані результати навчання:

знання

- доробку українських учених у цій галузі, найважливіших відомостей про тенденції літературного процесу у країнах східного ареалу та основних тенденцій розвитку орієнталістики в Україні;
- сходознавчих праць М. Драгоманова, Лесі Українки, І. Франка, А. Кримського, О. Пріцака, Ю. Кочубея;
- основних особливостей історико-культурних процесів у країнах Близького, Середнього і Далекого Сходу;
- провідних літературно-естетичних методів, літературних напрямів та течій;
- характерних особливостей стилю письменника, головних етапів життєвого та творчого шляху;
- праць українських перекладачів і дослідників літератур народів Сходу.

уміння

- простежувати компаративні зв'язки між прочитаними творами в діапазоні відомих порівняльно-історичних паралелей та виявляти орієнтальні впливи на вітчизняне письменство;
- робити глибокий ідейно-художній аналіз літературного твору в єдності змісту і форми, давати йому власну оцінку;
- порівнювати твори, що належать до різних національно-культурних традицій (на рівнях окремих образів, сюжетів, тем, проблематики, поетики, літературно-естетичних систем);
- робити типологічні зіставлення творів східних літератур та аналогічних явищ літератури вітчизняної; визначати основну проблематику, сюжет, композицію, систему образів, виразально-зображальні засоби мови.

навички

- розгорнуто пояснювати й обговорювати внутрішній світ героя у єдності його світоглядних та ціннісних чинників; порівнювати героїв твору (або різних творів);
- працювати з літературно-критичними статтями, монографічними дослідженнями (складати тези, конспекти);
- готувати усні й письмові роботи, різні за обсягом, характером і жанром; користуватись довідниковою, словниковою та енциклопедичною літературою.

інші компетентності

- орієнтуватися у багатоманітті сучасного літературного процесу на Сході;
- використовувати знання курсу під час проходження педагогічної практики.

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

Змістовий модуль 1. Література Близького,

Середнього і Далекого Сходу у рецепції українських орієнталістів

Тема 1. Предмет, завдання і значення курсу. Орієнталістика як наука

Тема 2. Сходознавчі інтереси українських письменників XIX – початку XX ст.

Тема 3. Сходознавчі центри України XIX – початку XX ст.

Тема 4. Сходознавство в науковій програмі історико-філологічного відділу ВУАН

Тема 5. А.Кримський – основоположник українського сходознавства

Тема 6. Найдавніші писемні пам'ятки на Сході і їх українська рецепція (Іван Франко, Леся Українка, А.Кримський, Я.Полотнюк)

Тема 7. Епоха мусульманського ренесансу у розвитку літератур Близького Сходу. Українські дослідження явища

Тема 8. Особливості становлення реалістичної літератури. Перехід до нової літератури (XVIII ст.). Типологічні паралелі з творчістю Григорія Сковороди

Тема 9. Література Далекого Сходу в українських перекладах і дослідженнях

Тема 10. Видатні представники літератур народів Сходу на сучасному етапі

Тема 11. Українська орієнталістика і сучасний літературний процес. Сходознавчі студії Ю.Кочубея, М.Федоришена, І.Дзюба та інші

Тема 12. Нові аспекти в освоєнні літератур народів Сходу в сучасній Україні

Обсяг вивчення навчальної дисципліни

Кількість кредитів: ECTS – 6. Загальний обсяг годин – 180 (аудиторних – 60, з них: лекційних – 36, практичних – 24, самостійна робота – 120).

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, професор, професор кафедри історії української літератури і компаративістики Насмінчук Г.Й.

Перелік основної літератури:

1. Градовський А. Галушко М. Історія літератури Сходу : Навчальний посібник / А.В.Градовський, М.В. Галушко. – Черкаси, 2014. – 232 с.

2. Джерело перлин: Хрестоматія східних літератур / Авт.-упоряд. С.М. Руссова. – К. : Ред.-вид. центр «Горудень», 1998. – 260 с.

3. Зарубіжна література: Матеріали до вивчення літератур Сходу (тексти, літературно-наукові статті): Хрестоматія / Упорядник Л.В.Грицик. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2006. – 668 с.

4. Кирилюк З.В. Література середньовіччя. Посібник для вчителя / З.В. Кирилюк. – Харків : Веста: Видавництво «Ранок», 2003. – С. 103 – 171.

5. Кочубей Ю.М. Україна і Схід: Культурні взаємозв'язки України з народами Близького і Середнього Сходу. 1917 – 1992 (Бібліографічний покажчик) / Ю. Кочубей. – К., 1998. – 228 с.

6. Кримський А. Поети монгольського лихоліття (XIII в.): Сааді Шіразький та Джалаледдін Румійський / А. Кримський // Кримський А. Твори: У 5 т. – К., 1972. – Т. 1. – С.254 – 256.

7. Кримський А. Хафіз та його пісні // Кримський А. Твори: У 5 т. – К., 1974. / А. Кримський. – Т. 4. – С. 163 – 228.

8. Насмінчук Г. Література народів Сходу : Навчальний посібник / Г. Насмінчук. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький, 1012. – 220 с.

9. Пилип'юк О.М. Зародження літературознавства. Схід-Захід. Ч. 1. Схід. О.М. Пилип'юк. – Івано-Франківськ : Гостинець, 2002. – 145 с.

10. Поэтика средневековых литератур Востока: Традиция и творческая индивидуальность / Отв. ред.: П.А. Гринцер, А.Б. Куделин. – М. : Наследие, 1993. – 301 с.

11. Руссова С. Джерело перлин. Поетика східних літератур / С. Руссова. – К. : УАННП «Фенікс», 1999. – 346 с.

12. Халимоненко Г. І. Історія турецької літератури (XIV-XVI століття) [Текст] : підручник / Г. І. Халимоненко ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К. : ВПЦ "Київський ун-т", 2001. – 208 с.

УКРАЇНСЬКА КОГНІТИВНА ЛІНГВІСТИКА

Мета вивчення навчальної дисципліни: познайомити майбутніх філологів з основними теоретичними та методологічними аспектами сучасної української лінгвістики на тлі світових досліджень; систематизувати основні поняття когнітивної лінгвістики.

Курс пов'язаний з такими дисциплінами, як: лінгвокультурологія, психолінгвістика, соціолінгвістика, етнолінгвістика.

Перелік компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Здатність працювати в команді та автономно.

Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

Здатність до вирішування проблем.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

Здатність аналізувати соціальні різновиди мови, що вивчається, описувати соціолінгвальну ситуацію.

Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову в усній та писемній формі у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування для розв'язання комунікативних завдань.

Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних фактів.

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

Змістовий модуль 1. Джерела української когнітивної лінгвістики, особливості формування та специфіка концептосфери української культури

1. Парадигми наукового знання як моделювання проблеми дослідження.
2. Історія розвитку когнітивної лінгвістики.
3. Проблеми, завдання та гіпотези науки.
4. Термінологічне поле когнітивістики.
5. Методи дослідження концептів.
6. Концепт як основне поняття когнітивної лінгвістики. Українські дослідники про концепти.
7. Структура концепту.
8. Поняття лінгвістики тексту. Основні текстові категорії.
9. Поняття прецедентності та інтертекстуальності.
10. Поняття дискурсу. Категорії дискурсу.
11. Соціолінгвістичні типи дискурсу.
12. Прагмалінгвістичні типи дискурсу.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни

Кількість кредитів: ECTS – 6. Загальний обсяг годин – 180 (аудиторних – 60, з них: лекційних – 24, практичних – 36, самостійна робота – 120).

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання дисципліни: Марчук Людмила Миколаївна, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови; Сірант Алла Миколаївна, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української мови.

Перелік основної літератури:

1. Бацевич Ф.С. Філософія мови: Історія лінгвофілософських учень: Підручник. Київ: ВЦ «Академія», 2008. 240 с.
2. Бацевич Ф.С. Духовна синергетика рідної мови: Лінгвофілософські нариси. Київ, 2009. 192 с.
3. Вежбицкая А. Язык. Культура. Познание. Москва, 1996. 416 с.
4. Вежбицкая А. Семантические универсалии и описание языков. Москва, 1999. 780 с.
5. Гайдеггер М. Дорогою до мови / Пер. з нім. Львів: Літопис, 2007. 232 с.
6. Ковбасюк Л. А., романова Н.В. Сучасні лінгвістичні теорії: лекційні, практичні, самостійні модулі та тести: навч.-метод. посіб. Херсон: Вид-во ХДУ, 2008. 96 с.
7. Когнітологія та концептологія в лінгвістичному висвітленні : навчальний посібник: Н. В. Слухай, О. С. Снитко, Т. П. Вільчинська. Київ : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2011. 367 с.
8. Селіванова, Олена Олександрівна. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : підручник. Полтава: Довкілля-К, 2008. 711 с.
9. Сукаленко Т.М. Лінгвокультурні коди в українській художній літературі XIX ст. Київ, 2018. 675 с.
10. Штерн І. Б. Вибрані топіки та лексикон сучасної лінгвістики: Енцикл. словник для

БІБЛІЯ І ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА

Мета навчальної дисципліни: залучити студентів до засвоєння найхарактерніших образів, сюжетів і мотивів прадавньої пам'ятки світової літератури – Біблії, та до осмислення суті мистецьких (і зокрема – літературних) інтерпретацій та ремінісценцій на біблійну тематику в українському письменстві, а через це – до фундаментальних цінностей культури у взаємодії їхніх конкретно-історичних та загальнолюдських значень.

Дисципліна «Біблія і художня культура» тематично пов'язана з такими дисциплінами: «Історія української літератури», «Історія світової літератури», «Компаративістика», «Культурологія», «Релігієзнавство», «Етика», «Філософія», «Історія», «Мистецтвознавство», «Етнографія», «Педагогіка», «Етнопедогогіка», «Психологія», «Етнопсихологія», «Стилістика», «Риторика».

Компетентності, якими повинні оволодіти здобувачі вищої освіти:

– *інтегральні компетентності:* критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності на межі предметних галузей; здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері професійної діяльності;

– *загальні компетентності:* здатність до пошуку та аналізу інформації про зв'язок світогляду і культурних цінностей окремої нації із світовими культурними надбаннями і традиціями; зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців; вправність у синтезуванні нових ідей у міждисциплінарних сферах розроблення та реалізації комплексних проєктів; уміння сприймати і поцінювати національне та поважати загальнолюдське;

– *спеціальні (фахові, предметні) компетентності:* здатність використовувати нові концептуальні та методологічні знання про біблійний мегатекст у професійній освітній діяльності (в певній та суміжних галузях науково-дослідної та/або професійної діяльності).

Формування вищезазначених компетентностей сприятиме ефективному функціонуванню майбутніх фахівців у науковому, навчальному та професійному середовищах, а також – зростанню їх духовності та зміцненню високо моральних життєвих позицій та ідеалів.

Зміст навчальної дисципліни:

Заліковий кредит 1.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Біблія як культова і літературна пам'ятка.

Тема 2. Біблійний метатекст в культурно-історичному контексті.

Тема 3. Біблійні сюжети у світовому мистецтві

Тема 4. Літературна інтерпретація біблійних текстів.

Тема 5. Декалог як основа морально-етичної проблематики літературних творів.

Тема 6. Старозавітні мотиви і образи в українському письменстві.

Тема 7. Осмислення образу пророка в українській літературі.

Тема 8. Жанр псалму та молитви в українській літературній традиції.

Тема 9. Євангельські сюжети в українській літературі. Образ Богородиці.

Тема 10. Притчі та чудеса Ісуса Христа як джерело інтерпретацій в українському письменстві.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 5 кредитів ЄКТС, 150 годин, у тому числі 50 аудиторних годин (30 лекційних, 20 практичних годин), 100 годин самостійної та індивідуальної роботи.

Форма підсумкового контролю: залік.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання цієї навчальної дисципліни: Починок Л.І. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри історії української літератури і компаративістики.

Перелік основної літератури:

1) Біблія або Книги Святого Письма Старого й Нового Заповіту із мови давньоєврейської й грецької на українську дослівно наново перекладена / переклад проф. Івана Огієнка. Українське Біблійне Товариство, 2002.

2) Головащенко С.І. Біблієзнавство: Вступний курс: навч. посіб. Київ : Либідь, 2001. 496 с.

3) Біблія і Культура: науково-теоретичний журнал. Вип. 13 / за ред. А.Є. Нямцу. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2010. 392 с.

4) Sacrum і Біблія в українській літературі / за ред. І. Набитовича. Lublin : Ingvarr, 2008. 811 с.

5) Антофійчук В. Євангельські образи в українській літературі ХХ ст. Чернівці : Рута, 2001. 293 с.

БЛОК 2

ЛІТЕРАТУРА І СУМІЖНІ ВИДИ МИСТЕЦТВА

Мета вивчення навчальної дисципліни у контексті підготовки фахівців спеціальності 035 Філологія (Українська мова і література) – забезпечити цілісне розуміння сучасних літературного та мистецького процесів, диференціації видів мистецтва; поглибити знання про специфіку літератури в колі інших видів мистецтва. **Курс пов'язаний з такими навчальними дисциплінами навчального плану підготовки фахівців, як:** історія та культура України, вступ до літературознавства, історія української літератури, історія зарубіжної літератури, компаративістика, порівняльне літературознавство.

Перелік компетентностей, здобуття яких гарантуватиме вивчення даної навчальної дисципліни: знання особливостей художньої літератури як виду мистецтва з-поміж інших мистецтв; розуміння теоретичних і практичних аспектів взаємодії літератури і музики, літератури і візуальних видів мистецтва (живопису, скульптури, архітектури), літератури і театру, літератури і кінематографу; здатність аналізувати й інтерпретувати художні твори у колі інших видів мистецтва. **Сфера реалізації здобутих компетентностей під час працевлаштування:** робота в освітніх і наукових установах, організаціях гуманітарного спрямування, мистецьких і культурних центрах.

Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами:

Змістовий модуль 1. Література в міжмистецькому ансамблі

1. Мистецтво як вид духовно-творчої діяльності. Система мистецтв і види мистецтва.
2. Взаємозв'язки та взаємовпливи літератури й інших мистецтв.
3. Література як універсальний вид мистецтва.
4. Взаємодія літератури з іншими вилами мистецтва: живописом, скульптурою, музикою, архітектурою, театром, кіномистецтвом.
5. Взаємозв'язок і взаємовплив літератури й образотворчого мистецтва.
6. Роль музики у розвитку словесного мистецтва.
7. Література і театр. Театральність і література.
8. Література і кінематограф. Кінематографічний код в літературному тексті.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: Кількість кредитів ECTS – 5. Загальний обсяг годин – 150 (аудиторних – 50, з них: лекційних – 30, практичних – 20, самостійна робота – 100).

Форма семестрового контролю: залік.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання навчальної дисципліни: Громик Лариса Іванівна, кандидат філологічних наук.

Перелік основної літератури:

1. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство : підручник. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 430 с.
2. Екфразис. Вербальні образи мистецтва : монографія / Т.В. Бовсунівська та ін. ; за ред. Т. В. Бовсунівської. Київ, 2013. 237 с.
3. Маценка С. Метамистецтво: словник досвіду термінотворення на межі літератури й музики. Львів : Априорі, 2017. 120 с.
4. Наливайко Д. Теорія літератури й компаративістика. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 347 с.
5. Просалова В. А. Інтермедіальні аспекти новітньої української літератури : монографія. Донецьк : ДонНУ, 2014. 154 с.
6. Рисак О. О. Найперше музика у слові: проблема синтезу мистецтв в українській літературі кінця ХІХ – початку ХХ ст. Луцьк : Вежа, 1999. 402 с.
7. Силантьєва В.И. Литература и живопись в контексте компаративистики: писатели и художники периодов эстетической переориентации. Одесса : Астропринт, 2015. 336 с.
8. Фесенко В. І. Література і живопис: інтермедіальний дискурс. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2014. 398 с.

СУЧАСНІ ІНТЕРПРЕТАЦІЙНІ МЕТОДОЛОГІЇ

Мета курсу "Сучасні інтерпретаційні методології" – ознайомити студентів із сучасними методологічними підходами до інтерпретації художнього твору; сформувати комплекс вмінь і навичок інтерпретації художнього твору в аспекті сучасних інтерпретаційних методологій.

Курс пов'язаний із такими дисциплінами як: вступ до літературознавства, теорія літератури, літературознавчий аналіз художнього твору, історія української літератури, історія зарубіжної літератури, філософія, культурологія.

Вивчення дисципліни забезпечить здобуття фахових **компетентностей**, що включають такі складові:

- **знання** основних етапів розвитку методологічних учень ХХ століття; основних термінів, понять та принципів найпоширеніших літературознавчих методологій ХХ століття; основних методів і прийомів літературознавчої інтерпретації художнього твору;
- **уміння** застосовувати літературознавчий термінологічний апарат для аналізу та інтерпретації художнього тексту; застосовувати основні принципи сучасних методів дослідження при аналізі художніх текстів; оцінювати естетичну вартість художнього тексту; самостійно, творчо та критично мислити при читанні художніх текстів; брати участь у дискусії, коректно відстоювати власну думку;
- **навички** здійснювати фахову інтерпретацію художніх творів; володіти мистецтвом ведення дискусій навколо прочитаних текстів і літературних явищ.

Здобуті **компетентності** можуть бути реалізовані у професійній діяльності, під час виконання кваліфікаційних і наукових робіт.

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади інтерпретації художнього твору.

Тема 1. Поняття про інтерпретацію. Інтерпретаційні теорії.

Тема 2. Аналіз як складова інтерпретації художнього твору. Принципи та завдання аналізу.

Тема 3. Напрями дослідження твору. Поняття методу.

Змістовий модуль 2. Сучасні методологічні підходи до інтерпретації художнього твору.

Тема 5. Постструктуралістський метод інтерпретації художнього твору.

Тема 6. Теорії читацького відгуку та проблема рецепції літературного твору.

Тема 7. Інтертекстуальний аналіз твору.

Тема 8. Гендерний підхід до тлумачення художнього твору.

Тема 9. Тлумачення художнього твору в аспекті наратологічної методології.

Тема 10. Новий історизм та культурний матеріалізм як літературознавчі методології.

Тема 11. Постколоніальна критика. Екокритика.

Кількість кредитів: ECTS – 6. Загальний обсяг годин – 180 (аудиторних – 60, з них: лекційних – 36, практичних – 24, самостійна робота – 120).

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Викладацький склад: кандадат філологічних наук, старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики Волковинська І. В.

Перелік основної літератури:

1. Вишницька Ю. В. Аналіз та інтерпретація художнього тексту: навчально-методичний посібник зі спецкурсу з історії зарубіжної літератури / Вишницька Юлія Василівна. – К.: Київ. університет ім. Б. Грінченка, 2012. – 204 с.
2. Волковинська І. В. Від аналізу до інтерпретації: проблеми тлумачення художнього твору: навчально-методичний посібник / Інна Волковинська. – Кам'янець-Подільський: ТОВ "Друкарня "Рута", 2018. — 87 с.
3. Гірц К. Інтерпретація культур: вибрані есе. Київ, 2001. 542 с.
4. Еко У. Інтерпретація та надінтерпретація. *Умберто Еко. Маятник Фуко*. Львів, 1998. 751 с.
5. Іванишин П. В. Теорія будови та інтерпретації літературного твору: навчальний посібник / П. В. Іванишин. – Дрогобич: РВВ ДДПУ, 2009. — 78 с.
6. Крістева Ю. Полілог / Ю. Крістева, пер. з фр. П.Тарашука. – К.: Юніверс, 2004. – 480 с.
7. Мітосек З. Теорії літературних досліджень / Пер. з польської В.Гуменюка / Зофія Мітосек. – Сімферополь: Таврія, 2005. – 408 с.
8. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. 2-е вид., доп. Львів, 2002. 633 с.
9. Ткачук М. Наративні моделі українського письменства. Тернопіль: ТНПУ, Медобори, 2007. – 464 с.

10. Червінська О.В., Зварич І.М., Сажина А.В. Психологічні аспекти актуальної рецепції тексту: теоретико-методологічний погляд на сучасну практику словесної культури : наук. посібник. Чернівці, 2009. 284 с.

11. Яусс Г.- Р. Історія літератури як провокація літературознавства. – Київ, Основи. 2009. 368 с.

ОСНОВИ ТЕОРІЇ МОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Мета курсу: формування уявлень про теорію мовної комунікації як науку нового типу, що має міждисциплінарний характер; усебічне вивчення феномену мовної комунікації; формування умінь і навичок правильно розуміти та аналізувати комунікативні процеси та явища, використовувати набуті знання у вивченні іноземних мов, перекладі, філологічних дослідженнях.

Міждисциплінарні зв'язки: основи психолінгвістики, комунікативна лінгвістика, психологія, філософія.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати загальні засади комунікації, базові поняття мовної комунікації; сутність комунікації та спілкування, мови та мовленнєвої діяльності; основні елементи процесу комунікації, механізми та процеси мовленнєвої діяльності, структура мовленнєвого акту, механізми мовленнєвого впливу; основні принципи комунікативного аналізу тексту; розрізняти та пояснювати мовні явища комунікативної лінгвістики; застосовувати навички аналізу тексту як знакової форми мовної комунікації; формувати уміння самостійної побудови текстів різних типів і форм комунікації, реалізовувати мету спілкування й досягати ефективної комунікації; застосовувати норми сучасної української літературної мови в усному та писемному мовленні.

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади мовної комунікації

1. Теорія мовної комунікації як лінгвістична дисципліна.
2. Базові поняття теорії мовної комунікації.
3. Проблема одиниці і зразка мовної комунікації.
4. Комунікативна ситуація, її складники.
5. Методи дослідження комунікації.

Змістовий модуль 2. Комунікативні акти та комуніканти крізь призму дискурсу

1. Моделі комунікації.
2. Проблема комунікативної взаємодії в теорії мовної комунікації.
3. Мовленнєвий вплив як результат комунікативної взаємодії.
4. Доробок дискурсології в теорії мовної комунікації.
5. Теорія і практика міжкультурної комунікації.

Кількість кредитів: ECTS – 6. Загальний обсяг годин – 180 (аудиторних – 60, з них: лекційних – 24, практичних – 36, самостійна робота – 120).

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Беркешук І.С.

Перелік основної літератури:

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. К. : ВЦ «Академія», 2009. 344 с.
2. Селіванова О. О. Основи теорії мовної комунікації : підручник. Черкаси : Чабаненко Ю.А., 2011. 350 с.
3. Яшенкова О. В. Основи теорії мовної комунікації : навч. посібник. К : ВЦ «Академія», 2010. 312 с.

ЛІТЕРАТУРНА ГЕРМЕНЕВТИКА

Мета курсу «Літературна герменевтика» – ознайомити студентів з одним із фундаментальних методів дослідження гуманітарних наук, а саме з методом розуміння, тлумачення та інтерпретації художніх текстів. Курс покликаний сформувати знання про історію розвитку й сутність герменевтики як науки; ознайомити із основними сучасними дискусіями навколо проблем розуміння, оцінювання та інтерпретації художнього тексту; навчити студентів застосовувати понятійний апарат літературної герменевтики для аналізу, інтерпретації та оцінювання естетичної вартості художніх текстів.

Курс пов'язаний із такими дисциплінами як: вступ до літературознавства, теорія літератури, літературознавчий аналіз художнього твору, історія української літератури, історія зарубіжної літератури, філософія, культурологія.

Вивчення дисципліни забезпечить здобуття фахових **компетентностей**, що включають такі складові:

- **знання** основних етапів розвитку методологічних учень ХХ століття; основних термінів, понять та принципів найпоширеніших літературознавчих методологій ХХ століття; специфіки та основних етапів розвитку герменевтики як науки про розуміння та інтерпретацію літературних текстів; інтерпретаційних моделей філософської герменевтики та особливостей їхнього впливу на методологічні моделі літературної герменевтики; термінологічного апарату літературної герменевтики; основних методів і прийомів літературознавчої інтерпретації художнього твору;

- **уміння** застосовувати термінологічний апарат літературної герменевтики для аналізу та інтерпретації художнього тексту; застосовувати основні принципи герменевтичного методу дослідження при аналізі художніх текстів; оцінювати естетичну вартість художнього тексту; самостійно, творчо та критично мислити при читанні художніх текстів; поєднувати при аналізі тексту феноменологічний, екзистенційний і герменевтичний методи дослідження; брати участь у дискусії, коректно відстоювати власну думку;

- **навички** здійснювати фахову інтерпретацію художніх творів; володіти мистецтвом ведення дискусій навколо прочитаних текстів і літературних явищ.

Здобуті **компетентності** можуть бути реалізовані у професійній діяльності, під час виконання кваліфікаційних і наукових робіт.

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

Змістовий модуль 1. Філософські основи літературної герменевтики.

Тема 1. Літературна герменевтика: дефініція, завдання, основні проблеми.

Тема 2. Етапи розвитку літературної герменевтики.

Тема 3. Герменевтичні принципи інтерпретації художнього тексту.

Тема 4. Герменевтика мови М. Гайдеггера.

Змістовий модуль 2. Літературна герменевтика та теорія інтерпретації.

Тема 5. Літературна герменевтика Г.-Г. Гадамера

Тема 6. Герменевтичні погляди П. Рікера.

Тема 7. Літературна герменевтика та рецептивна естетика.

Тема 8. Літературна герменевтика та теорії читацького відгуку.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: Кількість кредитів ECTS – 5. Загальний обсяг годин – 150 (аудиторних – 50, з них: лекційних – 30, практичних – 20, самостійна робота – 100).

Форма семестрового контролю: залік.

Викладацький склад: кандадат філологічних наук, старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики Волковинська І. В.

Перелік основної літератури:

1. Гірц К. Інтерпретація культур: вибрані есе. Київ, 2001. 542 с.
2. Гадамер Г.-Г. Герменевтика і поетика. Київ, 2001. 288 с.
3. Гадамер Г.-Г. Істина і метод: у 2 т. Київ, 2000.
4. Еко У. Інтерпретація та надінтерпретація. *Умберто Еко. Маятник Фуко*. Львів, 1998. 751 с.
5. Квіт С. Основи герменевтики. Київ, 2003. 191 с.
6. Кошарний С. Біля джерел філософської герменевтики (В. Дільтей і Е. Гуссерль). Київ, 1992. 124 с.
7. Лановик З. *Hermeneutica Sakra*. Тернопіль, 2006. 587 с.
8. Мінаков М.А. Герменевтичний досвід і його роль в аналізі культури *Мультиверсум: філософський альманах*. Київ, 2005. С. 182–194.
9. Рікер П. Конфликтинтерпретацій. Очерки о герменевтике. Москва, 2002. 695 с.
10. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. 2-е вид., доп. Львів, 2002. 633 с.
11. Яусс Г.-Р. Історія літератури як провокація літературознавства. – Київ, Основи. 2009. 368 с.

ВИБІР З ПЕРЕЛІКУ ЕТНОЛІНГВІСТИКА

Опис (анотація): Етнолінгвістика є тією галуззю мовознавства, яка предметом своїх досліджень має мову в її зв'язках із культурою, взаємодію мовних, етнокультурних і етнопсихологічних факторів у функціонуванні та еволюції мови. У більш широкому розумінні етнолінгвістика розглядається як комплексна дисципліна, що вивчає за допомогою лінгвістичних методів “план змісту” культури, народної психології та міфології незалежно від способів їх формального вираження (слово, предмет,

обряд тощо). У межах цієї дисципліни система мови вивчається як суспільний витвір у зв'язку з культурою нації.

Тип: дисципліна професійної підготовки (вільного вибору студента).

Термін вивчення: 2 курс (3 семестр).

Кількість кредитів: ECTS – 4. Загальний обсяг годин – 120 (аудиторних – 40, з них: лекційних – 20, практичних – 20, самостійна робота – 80).

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Коваленко Н.Д.

Мета курсу: визначення кола методологічних засад інтерпретації етномовних явищ в аспекті антропологічної та комунікативної лінгвістики, теорії етносвідомості та формування уявлень про самотність репрезентації етнічної картини світу й механізми, які забезпечують розуміння культурних цінностей та ідеалів етносу; формування етнолінгводидактичної культури майбутніх учителів-словесників.

Основні завдання дисципліни:

поглибити знання студентів про етнолінгвістичні основи; розширити уявлення студентів про національну специфіку мовної картини світу, функції мови, взаємозв'язок мови і культури, народну культуру як об'єкт етнолінгвістики, про розвиток етнолінгвістики в Україні і за кордоном; охарактеризувати етнолінгвістичні аспекти у вивченні елементів лексики, фразеології, словотвору, граматики в обрядових текстах, творах усної народної творчості, художньої літератури.

Результати навчання: студенти **мають знати** теоретичну базу й методологію етнолінгвістики; становлення етнолінгвістики як науки; розвиток української етнолінгвістики; своєрідність етнолінгвістичної культури, особливості проведення аналізу мовних одиниць з урахуванням національно-культурних цінностей у мові; інформацію про символи як одиниці мови, етнічний (національний) концепт і концептосферу мови; репрезентацію в мовних фактах стереотипів як соціокультурно маркованих одиниць ментально-лінгвального комплексу; поняття про коди культури, їх класифікацію та способи репрезентації в українській мові.

Студенти **мають уміти** орієнтуватися в колі проблем етнолінгвістики; розкривати базові поняття етнолінгвістики; розуміти сутність відбиття у мові національного характеру та менталітету; інтерпретувати етнічні явища в українській мові; осмислювати лексичний, фразеологічний і паремійний фонди української мови як важливі чинники формування народного світогляду; досліджувати мову в аспекті культури носіїв національної мови (зв'язок між етнолінгвістикою й фольклористикою, етнографією, етнолінгвістикою й лінгвокультурологією, етнолінгвістикою й етнопсихологією); виконувати етнолінгвістичний аналіз текстів.

Методи викладання дисципліни: усне слово викладача, пояснення, різні види бесіди (репродуктивна, аналітико-синтетична, евристична та інші), створення та розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ, укладання бібліографій наукових праць і журнальних публікацій, конспектування, конференції, дискусії тощо.

Методи оцінювання: поточне усне опитування, написання самостійних робіт, письмове тестування, контрольні роботи та ін.

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Перелік основної літератури:

1. Жайворонок В. В. Українська етнолінгвістика : [нариси]. – К. : Довіра, 2007. – 264 с.
2. Кононенко В. І. Українська лінгвокультурологія : [навч. посіб. для ВНЗ] / В.І. Кононенко. – К. : Вища школа, 2008. – 327 с.
3. Кононенко В.І. Українська етнолінгводидактика. – Івано-Франківськ, 1995. – 57с.
4. Лозко Г. Українське народознавство. – К. : Зодіак, 1995. – 368с.
5. Маслова В. А. Лінгвокультурологія : [учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений] / Валентина Авраамовна Маслова. – [3-е изд., испр.]. – М. : ИЦ «Академия», 2007. – 208 с.
6. Українська *етнолінгвістика* : навч. посіб. / Г. К. Барилова, К. Д. Глуховцева; МОНМС України, ДЗ "Луган. нац. ун-т ім. Т. Шевченка". - Луганськ, 2011. - 227 с.
7. Шарманова Н. М. Етнолінгвістика : навчальний посібник для студентів факультету української філології / Н. М. Шарманова ; за ред. Ж. В. Колоїз. – Кривий Ріг : НПП АСТЕРІКС, 2015. – 192 с.

Мета: поглиблення знань студентів з актуальних проблем напрямів мовознавства, що вивчають зв'язки між мовою та різними сферами матеріальної і духовної культури, вияви етнічної свідомості, національного характеру. Дисципліна «Мова і світобачення українського народу» тематично пов'язана з такими дисциплінами: «Сучасна українська літературна мова», «Етнопсихологія», «Психологія», «Історія України», «Культурологія», «Історія української літератури».

Компетентності, якими повинні оволодіти здобувачі вищої освіти:

інтегральна компетентність: критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності на межі предметних галузей; здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері професійної діяльності;

загальні компетентності: здатність до пошуку та аналізу інформації про зв'язок мови і світогляду нації з різних джерел; зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців; синтезувати нові складні ідеї у міждисциплінарних сферах розроблення та реалізації комплексних проектів; уміння цінувати національне та поважати мультикультурне;

спеціальні (фахові, предметні) компетентності: здатність використовувати нові концептуальні та методологічні знання про національно-культурний мовний компонент у професійній освітній діяльності (в певній та суміжних галузях науково-дослідної та/або професійної діяльності).

Формування вищезазначених компетентностей сприятиме ефективному функціонуванню майбутніх фахівців у науковому, навчальному та професійному середовищах, мобільності та конкурентоспроможності на ринку праці.

Зміст навчальної дисципліни:

Заліковий кредит 1.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Предмет і завдання курсу.

Тема 2. Актуальні проблеми досліджень мови і світобачення народу.

Тема 3. Етнолінгвістика: комплексна методологія та проблематика.

Тема 4. Сучасні напрям європейської етнолінгвістики.

Тема 5. Лінгвокультурологія як складова етнолінгвістики.

Тема 6. Етнопсихолінгвістика як напрям етнолінгвістики.

Тема 7. Джерела сучасної етнопсихолінгвістики.

Тема 8. Концепція мовної відносності.

Тема 9. Антропоцентризм у сучасних лінгвістичних дослідженнях.

Тема 10. Текст як джерело вивчення світобачення народу.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 4 кредити ЄКТС, 120 годин, у тому числі 40 аудиторних годин (20 лекційних, 20 практичних годин), 80 годин самостійної та індивідуальної роботи.

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання цієї навчальної дисципліни: Коваленко Н.Д. – кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри української мови.

Перелік основної літератури:

1. Барилова Г.К. Українська етнолінгвістика : навчальний посібник / Г.К. Барилова, К.Д. Глуховцева. – Луганськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2011. – 228 с.

2. Бартминский Е. Языковой образ мира: очерки по этнолингвистике / Е. Бартминский. – М., 2005.

3. Жайворонок В. В. Українська етнолінгвістика: нариси : навчальний посібник / В.В. Жайворонок. – К. : Довіра, 2007.

4. Кононенко В. І. Українська етнолінгвістика / В. І. Кононенко. – Івано-Франківськ, 1995.

5. Кононенко В.І. Мова у контексті культури : монографія / В.І. Кононенко. – К. ; Івано-Франківськ, 2008. – 390 с.

6. Кононенко В.І. Українська лінгвокультурологія : навч. посіб. – К. : Вища шк., 2008. – 327с.

7. Потапенко О.І. Лінгвокультурологія : монографія / О.І. Потапенко, В.В. Куйбіда, Потапенко Я.О. – К. : Міленіум, 2011. – 244 с.

8. Потебня А.А. Мысль и язык / А.А. Потебня. – К., 1993.

9. Українська мова : енциклопедія / [редкол.: Русанівський В. М., Тараненко О. О. та ін.]. – К: Вид-во "Укр. Енцикл." ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 с.

ЛІТЕРАТУРНЕ КРАЄЗНАВСТВО

Мета курсу: окреслити літературне краєзнавство як наукову галузь, визначити об'єкти й джерела, методи дослідження літературного краєзнавства; висвітлити найхарактерніші явища літературного процесу ХІХ – початку ХХІ століття в подільському краї, зосередивши основну увагу на творчості відомих письменників, чий тексти пропонуються до вивчення в загальноосвітній школі.

Курс пов'язаний з такими дисциплінами, як: фольклор, історія української літератури, історія зарубіжної літератури, теорія літератури, компаративістика, історія, методика навчання літератури.

На основі вивчення дисципліни студент має набути таких компетентностей:

а) інтегральних: здатність реалізовувати набутий досвід як педагога-словесника у майбутній професійній діяльності;

б) загальних: володіння основами літературно-краєзнавчого характеру, спрямованими на реалізацію професійної діяльності педагога;

в) спеціальних (фахових і предметних): спроможність творчо реалізовувати власну професійну діяльність з використанням набутих знань; застосовувати набуті знання у педагогічній діяльності.

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

Змістовий модуль 1. Літературне краєзнавство: основні тенденції розвитку

Тема 1. Вступ. Літературне краєзнавство як галузь гуманітарного знання.

Тема 2. Методи, принципи і форми літературно-краєзнавчої роботи.

Тема 3. Художня література в контексті історії рідного краю.

Тема 4. Усна народна творчість в контексті літературного краєзнавства.

Тема 5. Літературне районування української літератури.

Тема 6. Літературні організації та угруповання краєзнавчого характеру.

Тема 7. Образ рідного краю у літературі

Тема 8. Сучасні дослідження літературно-краєзнавчого характеру.

Тема 9. Літературне краєзнавство у сучасній школі: методологічний аспект.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни Кількість кредитів: ECTS – 4. Загальний обсяг годин – 120 (аудиторних – 40, з них: лекційних – 20, практичних – 20, самостійна робота – 80).

Форма підсумкового контролю: залік

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики Джурбій Т.О.

Перелік основної літератури:

1. Дем'ячук Г. С. Українське краєзнавство: сторінки історії. – К.: Просвіта, 2006. – 293 с.
2. Літературне краєзнавство Поділля в системі сучасної освіти: стан, проблеми, перспективи : зб. наук. праць / Ред. колегія: О.М. Куцевол (голов. ред.). – Вінниця, 2011. – 337 с.
3. Літературна Хмельниччина ХХ століття: хрестоматія / упорядник М. Федунець. – Хмельницький, 2005. – 608 с.
4. Мацько В. Літературне Поділля: Довідник і переклади. – Хмельницький редакційно-видавничий відділ, 1991. – 106 с.
5. Пасічник Є. А. Літературне краєзнавство в школі / Євген Андрійович Пасічник. – К. : Рад. школа, 1965. – 132 с.
6. Прокопчук В. С. Краєзнавство на Поділлі: історія і сучасність. – К.: Рідний край, 1995. – 136 с.

ЛІТЕРАТУРА ПОДІЛЛЯ

Мета курсу: окреслити літературне краєзнавство як наукову галузь, визначити об'єкти й джерела літературного краєзнавства; подати відомості з історії літературного краєзнавства на Поділлі, висвітлити найхарактерніші явища літературного процесу ХІХ – початку ХХІ століття в нашому краї, зосередивши основну увагу на творчості відомих письменників, чий тексти пропонуються до вивчення в загальноосвітній школі.

Курс пов'язаний з такими дисциплінами, як: фольклор, історія української літератури, історія зарубіжної літератури, теорія літератури, компаративістика, історія, методика навчання літератури.

На основі вивчення дисципліни студент має набути таких компетентностей:

а) інтегральних: здатність реалізовувати набутий досвід як педагога-словесника у майбутній професійній діяльності;

б) загальних: володіння основами літературно-краєзнавчого характеру, спрямованими на реалізацію професійної діяльності педагога;

в) спеціальних (фахових і предметних): спроможність творчо реалізовувати власну професійну діяльність з використанням набутих знань; застосовувати набуті знання у педагогічній діяльності.

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

Змістовий модуль 1. Література Поділля: основні тенденції розвитку

Тема 1. Вступ. Літературне краєзнавство як галузь гуманітарного знання.

Тема 2. Фольклор Поділля.

Тема 3. Літературний процес на Поділлі на етапі розвитку давньої української літератури.

Тема 4. Література Поділля ХІХ ст.

Тема 5. Літературне життя Поділля поч. ХХ ст.

Тема 6. Подільські письменники ХХст.

Тема 7. Література Поділля у діаспорі.

Тема 8. Основні тенденції розвитку літературного процесу Поділля на сучасному етапі.

Тема 9. Образ Поділля у світовій класиці.

Тема 10. Літературне краєзнавство у сучасній школі: методологічний аспект.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни Кількість кредитів: ECTS – 4. Загальний обсяг годин – 120 (аудиторних – 40, з них: лекційних – 20, практичних – 20, самостійна робота – 80).

Форма підсумкового контролю: залік

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики Джурбій Т.О.

Перелік основної літератури:

1. Дем'янчук Г. С. Українське краєзнавство: сторінки історії. – К.: Просвіта, 2006. – 293 с.
2. Літературне краєзнавство Поділля в системі сучасної освіти: стан, проблеми, перспективи : зб. наук. праць / Ред. колегія: О.М. Куцевол (голов. ред.) . – Вінниця, 2011. – 337 с.
3. Літературна Хмельниччина ХХ століття: хрестоматія / упорядник М. Федунець. – Хмельницький, 2005. – 608 с.
4. Мацько В. Літературне Поділля: Довідник і переклади. – Хмельницький редакційно-видавничий відділ, 1991. – 106 с.
5. Пасічник Є. А. Літературне краєзнавство в школі / Євген Андрійович Пасічник. – К. : Рад. школа, 1965. – 132 с.
6. Прокопчук В. С. Краєзнавство на Поділлі: історія і сучасність. – К.: Рідний край, 1995. – 136 с.
7. Сваричевський А. Краса України – Поділля: нарис. – Хмельницький, 1991. – 48 с.
8. Сикора Едуард. Лица Каменца-Подольського. — Харьков: Міськдрук, 2010. — 700 с.

4 КУРС

ВСТУП ДО СТРУКТУРНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Мета вивчення навчальної дисципліни: познайомити майбутніх філологів зі структуралістичним напрямком у лінгвістиці.

Курс пов'язаний з такими дисциплінами, як: експериментальна фонетика, комп'ютерна лінгвістика, цифрові технології в мовознавстві.

Перелік компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

Здатність бути критичним і самокритичним.

Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Здатність працювати в команді та автономно.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мови, що вивчається.

Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною мовою.

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

Змістовий модуль 1. Теоретичні та прикладні проблеми структурної лінгвістики

1. Передумови виникнення структурної лінгвістики та її основні положення.
2. Школи структурної лінгвістики в Європі та Америці.
3. Українська школа структурної лінгвістики.
4. Українська фонетична система у парадигмі міжнародної фонетичної асоціації.
5. Роль фонетичного фонду для експериментального та теоретичного дослідження фонетичної системи української мови.
6. Поняття структурної семантики.
7. Структурна лексикографія. Робота з електронними словниками і підручниками.
8. Структурно-семантичний аналіз фразеологізмів.
9. Методи структурної лінгвістики.
10. Граматична структура окремих частин мови.
11. Граматична структура простого речення. Порядок слів у реченні.
12. Граматична структура складного речення.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни

Кількість кредитів: ECTS – 4. Загальний обсяг годин – 120 (аудиторних – 40, з них: лекційних – 24, практичних – 16, самостійна робота – 80).

Форма підсумкового контролю: залік

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання дисципліни: Марчук Людмила Миколаївна, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови; Сірант Алла Миколаївна, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української мови.

Перелік основної літератури:

1. Дарчук Н. П. Комп'ютерна лінгвістика (автоматичне опрацювання тексту): підручник. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2008. 351 с.
2. Загнітко А.П. Теорія сучасного синтаксису: монографія. Донецьк, 2007. 294 с.
3. Карпіловська Є.А. Вступ до прикладної лінгвістики: комп'ютерна лінгвістика: підручник. Донецьк, 2006. 188 с.
4. Лінгвістика тексту: хрестоматія. Упорядники А. Загнітко, Г. Монастирецька. Донецьк, 2009. 164 с.
5. Штерн І. Б. Вибрані топіки та лексикон сучасної лінгвістики: Енцикл. словник для фахівців. Київ: Артєк, 1998. 336 с.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ

Мета курсу: розкрити історичні процеси формування й розвитку української літературної мови; проаналізувати різноманітні погляди й матеріали з давніших і нових наукових та навчально-методичних праць з історії української літературної мови.

Курс пов'язаний з такими дисциплінами, як: історична граматики, старослов'янська мова, історія української літератури, історія та культура України.

Перелік компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

Загальні компетентності:

Здатність працювати в команді.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

Здатність аналізувати вплив суспільно-політичних обставин на основні закономірності культурно-мовного розвитку суспільства з сучасних теоретико-методологічних позицій для формування громадянської позиції, уміння їх використовувати в професійній діяльності.

Здатність до проведення наукових досліджень у галузі української історичної лінгвістики із застосуванням відповідних методології, методики й інструментарію.

Здатність працювати з джерельною базою: первинними джерелами (власне джерелами: різностильовими та різножанровими писемними пам'ятками) і вторинними джерелами (дослідницькими роботами зазначеної проблематики).

Здатність усвідомлювати особливості зародження, становлення і розвитку, вдосконалення й збагачення української літературної мови та вироблення її стилів, фонетичних, граматичних, лексичних і правописних норм протягом усього її історичного існування у взаємозв'язках з живою українською народною мовою.

Здатність аналізувати кожен із типів літературно-писемної мови, представленого в конкретних джерелах.

Здатність визначати роль визначних культурних діячів, письменників, публіцистів, учених у процесі формування, збагачення й утвердження української літературної мови на різних історичних етапах.

Здатність робити висновки й узагальнення про закономірності розвитку та функціонування української літературної мови на сучасному етапі, а також про функціонування в різних сферах суспільного життя та визначати перспективи подальшого розвитку.

Володіння методикою пропагування української мови як державної.

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

Змістовий модуль 1.

1. Вступ. Давньокиївська літературна мова (XI –XIII ст.)
2. Староукраїнська літературна мова Литовського періоду (XIV – XV ст.)
3. Староукраїнська літературна мова (XVI – XVII ст.)
4. Староукраїнська літературна мова (XVIII ст.)
5. Граматичне й лексичне унормування старої української літературної мови.
6. Українська мова як інструмент реанімації національної свідомості (кінець XVIII – перша половина XIXст.)
7. Літературна мова кінця XIX – початку XX століття.
8. Літературна мова часів української державності і бездержав'я (п. XX ст. – 1991р.).
9. Граматичне й лексичне унормування нової української літературної мови.
10. Утвердження української мови як державної у незалежній Україні.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 24 год. лекційних, 16 год. практичних занять, самостійна робота - 80 год.

Форма підсумкового контролю: залік.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання дисципліни: Шеремета Наталя Петрівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови.

Перелік основної літератури:

1. Курс історії української літературної мови /За ред. І.К.Білодіда. Т.І. К.,1958; Т.2. К., 1961.
2. Огієнко І. Історія української літературної мови. Київ : Либідь, 1995. 283с.
3. Плющ П.П. Історія української літературної мови. – Київ : Вища школа, 1971 . 423 с.
4. Русанівський В.М. Історія української літературної мови. Підручник. – Київ : АртЕк, 2001. 392 с.
5. Фаріон І. Суспільний статус староукраїнської (руської) мови у XIV–XVII століттях: мовна свідомість, мовна дійсність, мовна перспектива : монографія. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. 656 с.

6. Шеремета Н.П. Історія української літературної мови : Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. 124с.

КОДИФІКАЦІЯ МОВНОЇ НОРМИ В ІСТОРИЧНОМУ КУЛЬТУРОМОВНОМУ ДИСКУРСІ

Мета вивчення навчальної дисципліни: розкрити еволюцію основних мовних норм; з'ясувати позамовні причини спотворення української мовної норми впродовж ХХ ст.; згармонізувати дотримання мовних норм у повсякденній мовній практиці; удосконалити й систематизувати мовну освіту майбутніх фахівців, виробивши у них стійку мовнокомунікативну компетенцію; сформувати усвідомлену висококультурну національно-мовну особистість.

Курс пов'язаний з такими дисциплінами, як: історія української літературної мови, культура української мови, стилістика.

Перелік компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

Загальні компетентності:

Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Здатність працювати в команді.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

Здатність усвідомлювати особливості становлення граматичної норми, кодифікованої у граматиках ХХ ст. й проєктованої на різноаспектні явища сучасного мовного узусу.

Здатність робити висновки й узагальнення про закономірності розвитку та функціонування української літературної мови на сучасному етапі – особливості лексичного складу, ступінь розвитку з погляду унормованості, стильових і жанрових можливостей, а також про функціонування в різних сферах суспільного життя та перспективи подальшого розвитку.

Здатність дотримуватися українського мовного стандарту.

Здатність застосовувати комунікативні властивості літературної мови у процесі формулювання одиниць комунікації відповідно до національного мовного етикету

Володіння методикою пропагування українського мовного стандарту.

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

Змістовий модуль 1. Прескриптивні і дескриптивні норми сучасного мовного узусу

1. Мовний стандарт у контексті сучасного мовного узусу.
2. Просторова і часова динаміка лексичної норми.
3. Потенціал адаптації слів іншомовного походження в українській мові.
4. Національна фонетико-акцентуаційна генеза української мови.
5. Динаміка словотвірної інтерференції у контексті радянської асиміляції в 30-80-і рр. ХХ ст.
6. Динамічна стабільність морфологічної норми.
7. Мовно-виразові можливості граматичної варіантності.
8. Національні принципи творення синтаксичних нормативних словосполук, зворотів, речень.
9. Правописний плюралізм незалежної України: переваги і загрози.
10. Інтернет як інструмент кодифікації літературної норми.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни

Кількість кредитів: ECTS – 4. Загальний обсяг годин – 120 (аудиторних – 40, з них: лекційних – 20, практичних – 20, самостійна робота – 80).

Форма підсумкового контролю: залік.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання дисципліни: Шеремета Наталія Петрівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови.

Перелік основної літератури:

1. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови : Навчальний посібник. Львів : Світ, 2003. 430 с.
2. Коць Т.А. Літературна норма у функціонально-стильовій і структурній парадигмі : монографія.

Київ : Логос, 2010. 304 с.

3. Єрмоленко С.Я., Бирик С.П., Коць Т.А. та ін. Літературна норма і мовна практика : монографія; / за ред. С.Я.Єрмоленко. Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2013. 320 с.
4. Мацько Л. І. Культура української фахової мови: Навчальний посібник / Л.І.Мацько, Л.В.Кравець. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 360 с.
5. Пилинський М.М. Мовна норма і стиль. – Київ : Наукова думка, 1976. 276 с.
6. Русанівський В.М. Історія української літературної мови : Підручник. – Київ : АртЕк, 2001. 392 с.
7. Фаріон І.Д. Мовна норма: пошук істини (навчальне видання) : [посібник]. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2017. 256 с.
8. Шеремета Н.П. Культура української мови : Навчальний посібник . – Кам'янець-Подільський, 2012. 256 с.

МОВНА НОРМА : ІСТОРИЧНИЙ ТА ПРИКЛАДНИЙ АСПЕКТИ

Мета вивчення навчальної дисципліни: поглиблено дослідити мову як виразника ментальності етносу, засіб творчого освоєння світу і знаряддя якнайповнішого самовираження особистості; розкрити норми літературної мови в їх конкретно-історичному вияві; сформувати вмотивовану національно-мовну особистість.

Курс пов'язаний з такими дисциплінами, як: культура української мови, риторика, стилістика.

Перелік компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

Загальні компетентності:

Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Здатність працювати в команді.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

Здатність усвідомлювати особливості граматичної норми, кодифікованої у граматиках і словниках і проєктованої на різноаспектні явища сучасного мовного узусу.

Здатність застосовувати різноаспектні мовні засоби в усній і писемній мові з урахуванням умов і завдань комунікації;

Здатність продукувати різноманітні мовні факти відповідно до вимог жанрово-ситуаційних різновидів певного стилю;

Здатність дотримуватися українського мовного стандарту, національного мовного етикету і культури мовної поведінки особистості.

Здатність вільно володіти українською мовою, адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової і міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.

Володіння методикою здійснювати комунікацію, віддзеркалюючи з мовою відповідний психокультурний контекст.

Володіння методикою пропагування українського мовного стандарту.

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

Змістовий модуль 1. Змістово-мовленнєві норми мовної культури

1. Мова як найважливіший чинник самоідентифікації. Культура мови: напрями й аспекти дослідження.
2. Динаміка лексичної норми у контексті радянської асиміляції в 30-80-і рр. ХХ ст.
3. Лексико-семантичні багатинки сучасного мовленнєвого узусу.
4. Український антропонімікон як національний ідентифікатор.

5. Фонетико-акцентуаційна синергетика української мови.
6. Просторова й часова глибина словотвірної інтерференції. Джерела сучасного словотворення.
7. Мовно-виразові можливості морфологічної норми.
8. Віднова варіантності граматичної форми.
9. Національні принципи творення синтаксичних нормативних словосполук, зворотів, речень.
10. Правописний плюралізм незалежної України: переваги і загрози.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни

Кількість кредитів: ECTS – 4. Загальний обсяг годин – 120 (аудиторних – 40, з них: лекційних – 20, практичних – 20, самостійна робота – 80).

Форма підсумкового контролю: залік.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання дисципліни: Шеремета Наталія Петрівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови.

Перелік основної літератури:

1. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови : Навчальний посібник / Н.Д. Бабич. – Львів : Світ, 2003. – 430 с.
2. Історія українського правопису (XVI – XX ст.): Хрестоматія / Упор. В.В. Німчук, Н.В. Пуряєва. – К. : Наукова думка, 2004. – 583 с.
3. Коць Т.А. Літературна норма у функціонально-стильовій і структурній парадигмі : монографія / Т.А. Коць. — К. : Логос, 2010. – 304 с.
4. Літературна норма і мовна практика : [монографія] / [Єрмоленко С.Я., Биби́к С.П., Коць Т.А. та ін.] ; за ред. С.Я.Єрмоленко. – Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2013. – 320 с.
5. Мацько Л. І. Культура української фахової мови: Навчальний посібник / Л.І.Мацько, Л.В.Кравець. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 360 с.
6. Пилинський М.М. Мовна норма і стиль / М. М. Пилинський. – К. : Наукова думка, 1976. – 276 с.
7. Русанівський В.М. Історія української літературної мови : Підручник / В.М.Русанівський. – К. : АртЕк, 2001. – 392 с.
8. Фаріон І.Д. Мовна норма: пошук істини (навчальне видання) : [посібник] / Ірина Фаріон. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2017. – 256 с.
9. Фаріон І. Правопис – корсет мови? (Український правопис як культурно-історичний вибір) / І.Д.Фаріон. – 2. вид., випр. і доп. – Л. : Свічадо, 2005. – 120 с.
10. Шеремета Н.П. Культура української мови : Навчальний посібник / Н.П.Шеремета. – Кам'янець-Подільський, 2012. – 256 с.
11. Шеремета Н. П. Українська мова в засобах масової комунікації : навчально-методичний посібник / Наталія Шеремета ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г. [вид.], 2015. – 187 с.

ЕТИКА ТА ЕСТЕТИКА

Мета курсу: формування цілісного уявлення про етичну й естетичну культуру суспільства та особи, ознайомлення з основними концептуальними моделями розвитку особистості й теоріями естетичного виховання, розвиток уміння орієнтуватися у світі людських відносин з позицій гуманізму, культивування естетичних цінностей як засадничих у розкритті сутнісних потенцій людського у людині.

На основі вивчення дисципліни студент має набути таких компетентностей:

а) інтегральних: розуміння різноманітних підходів до осмислення специфіки знань про класичні та сучасні концепції розвитку філософії освітнього дискурсу; аналіз найбільш розвинутих освітніх систем в історії людства; визначення на основі аналізу фактичного матеріалу тенденцій, закономірностей, особливостей освітніх процесів у сучасному світі;

б) загальних: продукування змістовних думок й зрілих обґрунтувань та наукової реконструкції освітнього минулого; аналіз освітніх явищ у широкому соціальному та історичному контексті; розуміння можливостей сучасних теорій й методологічних підходів у поясненні проблем культурологічної й освітньої тематики;

в) спеціальних (фахових і наукових): володіння сучасним категоріальним і понятійним апаратом навчальної дисципліни, базовими знаннями структури та елементів теорії й методології філософії дидактики; набуття навичок та вмінь застосувати знання з філософії дидактики для

визначення лінії поведінки в умовах розмаїття культур; оволодіння основними поняттями філософії дидактики на рівні відтворення, тлумачення та використання.

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

сучасний наратив (фактологічну модель) дослідження проблем естетики й етики; вчення видатних представників етичної думки, теорії виникнення та розвитку моральної культури, специфіку розвитку етичної думки в Україні, систему основних моральних цінностей сучасної культури й особливостей професійної етики; спеціальну професійну термінологію й понятійний апарат спеціальності; основні етапи історичного розвитку естетики й етики, типологію головних естетичних та морально-етичних вчень; художні епохи та стиль у мистецтві, художній образ, форму та зміст; історичні закономірності розвитку мистецтва; структуру естетичної свідомості та змістовне наповнення її основних елементів; основні сучасні теорії і наукові концепції, які пояснюють природу та сутність фундаментальних цінностей людства; специфіку філософсько-культурологічного осягнення дійсності, розуміння етичних проблем людини у сучасному світі, цінностей світової й української культури, розвиток навиків міжкультурного діалогу.

Студенти мають **уміти**: використовувати навички роботи з теоретичною й емпіричною науковою інформацією, знати способи її отримання й застосування для вирішення науково-дослідницьких, професійних і соціокультурних завдань;

застосовувати теоретичні знання для вирішення проблемних ситуацій естетичної практики; розрізняти значимі та псевдокультурні цінності сучасної художньої практики; висловлювати й обґрунтовувати оціночні судження щодо явищ естетичної культури; співвідносити загальні положення класичної теорії естетичного виховання з сучасними проблемами формування естетичної культури; виявляти філософське підґрунтя запропонованої концепції естетичного розвитку людини; аналізувати першоджерела з теорії естетичного виховання, формування творчих здібностей і проблем гармонійного розвитку особистості; розробляти й застосовувати професійну аргументацію при аналізі та оцінці найважливіших подій й феноменів естетичних практик; аналізувати моральний зміст феноменів моральної культури людства; застосовувати категорії моралі у практиках соціокультурного життя; працювати над удосконаленням професійної етики, використовувати набуті знання у моральному вихованні молоді та у повсякденній та комунікативній практиках;

використовувати навички роботи з теоретичною й емпіричною науковою інформацією, знання способів її отримання й застосування для вирішення науково-дослідницьких, професійних і соціокультурних завдань.

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософських дисциплін Сулятицька Т.В.

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

- Авраменко В. Н. Техника и мораль: грани взаимодействия. / В. Н. Авраменко. – М.: Весь мир, 1987. – 120с.
- Бекешкіна І. Е. Формування моральних переконань і почуттів молоді. / І. Е. Бекешкіна. – К.: Основа, 1988. – 230с.
- Бех І. Д. Виховання особистості : у 2 кн. / І. Д. Бех. – Київ : Либідь, 2003. – Кн. 2 : Особистісно-орієнтований підхід : когнітивно-практичні засади. – 2003. – 344 с.
- Біоетика в Україні: стан і перспективи розвитку (круглий стіл) // Філософська думка. – 1999. – №3. – С. 117–155.
- Ващенко Г. Виховний ідеал : Підручник для педагогів, виховників, молоді і батьків / Г. Ващенко. – Полтава, 1994. – 190 с.
- Воропай О. Звичаї нашого народу: Етнографічний нарис. / О. Воропай. – К.: Либідь, 1993. – 188с.
- Деловой этикет. / под ред. К. Афанасьева. – К.: Основа, – 233с.
- Історія української культури / за ред. Крип'якевича. – К., 1994. – 442с.
- Карасев Л.В. Парадокс о смехе. / Л. В. Карасев. // Квинтэссенция. – М., 1990. – С.341-370.

МЕТАТЕКСТ І КОНТЕКСТ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ

Мета навчальної дисципліни: залучити студентів до засвоєння глибинних семантичних пластів і смислових кодів літературного твору, розуміння природи і генези літературної творчості,

усвідомлення специфіки й універсальності розвитку письменства різних культурних епох, осмислення генетичних зв'язків світових сюжетів, «вічних» образів і мотивів у світовому й українському письменстві, суті мистецьких (зокрема й літературних) інтерпретацій, алюзій та ремінісценцій, а через це – до розуміння фундаментальних цінностей світової культури у взаємодії їх конкретно-історичних та загальнолюдських значень.

Дисципліна «Метатекст і контекст літературного твору» тематично пов'язана з такими дисциплінами: «Історія української літератури», «Історія світової літератури», «Компаративістика», «Стилістика», «Культурологія», «Мистецтвознавство», «Релігієзнавство», «Етика», «Естетика», «Історія», «Соціологія», «Політологія», «Філософія», «Етнографія», «Педагогіка», «Психологія».

Компетентності, якими повинні оволодіти здобувачі вищої освіти:

– *інтегральні компетентності*: критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності на межі предметних галузей; здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері професійної діяльності;

– *загальні компетентності*: здатність до пошуку та аналізу інформації про зв'язок світогляду і культурних цінностей окремої нації із світовими культурними надбаннями і традиціями; зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців; вправність у синтезуванні нових ідей у міждисциплінарних сферах розроблення та реалізації комплексних проектів; уміння сприймати і поцінювати національне та поважати загальнолюдське;

– *спеціальні (фахові, предметні) компетентності*: здатність використовувати нові концептуальні та методологічні знання про мегатекст, текст, інтертекст, контекст, літературний код у професійній освітній діяльності (в певній та суміжних галузях науково-дослідної та/або професійної діяльності).

Формування вищезазначених компетентностей сприятиме ефективному функціонуванню майбутніх фахівців у науковому, навчальному та професійному середовищах, а також – зростанню їх інтелектуального рівня, ерудиції, глибини і масштабності мислення, піднесенню духовності та культурного розвитку.

Зміст навчальної дисципліни:

Заліковий кредит 1.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Генеза і філософія літературної творчості.

Тема 2. Специфіка літературного твору як семантико-знакової системи.

Тема 3. Розвиток світового письменства різних культурно-історичних епох.

Тема 4. Формация основних семантичних кодів світового та українського письменства.

Тема 5. Зародження і розвиток традиції літературних інтерпретацій.

Тема 6. Сакральність і кодовість духовного простору світового й українського письменства.

Тема 7. Система «вічних» образів і «мандрівних» сюжетів у світовому письменстві.

Тема 8. Алюзія та ремінісценція в літературній традиції.

Тема 9. Складні інтертекстуальні та мегатекстові літературні конструкції.

Тема 10. Інтровертність та екстравертність літературної творчості.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 4 кредити ЄКТС, 120 годин, у тому числі 40 аудиторних годин (20 лекційних, 20 практичних годин), 80 годин самостійної та індивідуальної роботи.

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання цієї навчальної дисципліни: Починок Л.І. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри історії української літератури і компаративістики.

Перелік основної літератури:

1. Ушкалов Л. Що таке українська література: есеї. Львів: Вид-во Старого Лева, 2015. 352 с.
2. Просалова В., Бердник О. Інтертекстуальність художнього тексту: текстотвірний і рецептивний аспекти: монографія. Донецьк: Норд-Прес, 2010. 354 с.
3. Зборовська Н. Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури: монографія. Київ : Академвидав, 2006. 504 с.
4. Мельник Я. Апокрифічний код українського письменства. Львів : Видавництво Укр. катол. ун-ту, 2017. 371 с.
5. Sacrum і Біблія в українській літературі /за ред. І.Й.Набитовича. Lublin : Ingvarr, 2008. 811 с.

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ

Мета навчальної дисципліни: формування у студентів фундаментальних уявлень про інтерпретацію художнього твору з позицій різних методологій; комплексний літературознавчий аналіз художніх творів; засоби реалізації поетикальних властивостей художніх текстів українських та зарубіжних авторів ХІХ – поч. ХХІ ст.

Дисципліна «Інтерпретація художнього тексту» тематично пов'язана з такими дисциплінами: «Історія української літератури», «Історія світової літератури», «Компаративістика», «Стилістика», «Культурологія», «Мистецтвознавство», «Релігієзнавство», «Етика», «Естетика», «Історія», «Соціологія», «Політологія», «Філософія», «Етнографія», «Педагогіка», «Психологія».

Компетентності, якими повинні оволодіти здобувачі вищої освіти:

інтегральні компетентності: критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності на межі предметних галузей; здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері професійної діяльності;

– *загальні компетентності:* здатність до пошуку та аналізу інформації про зв'язок світогляду і культурних цінностей окремої нації із світовими культурними надбаннями і традиціями; зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців; вправність у синтезуванні нових ідей у міждисциплінарних сферах розроблення та реалізації комплексних проектів; уміння сприймати і поцінювати національне та поважати загальнолюдське;

– *спеціальні (фахові, предметні) компетентності:* здатність використовувати нові концептуальні та методологічні знання про інтерпретацію художнього тексту в професійній освітній діяльності (в певній та суміжних галузях науково-дослідної та/або професійної діяльності).

Формування вищезазначених компетентностей сприятиме ефективному функціонуванню майбутніх фахівців у науковому, навчальному та професійному середовищах, а також – зростанню їх інтелектуального рівня, ерудиції, глибини і масштабності мислення, піднесенню духовності та культурного розвитку.

Зміст навчальної дисципліни:

Заліковий кредит 1.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Поняття про літературно-художній твір, його структуру, зміст і форму.

Тема 2. Зміст художнього твору: тема, фабула, характер, пафос, ідея.

Тема 3. Сюжет і композиція художнього твору.

Тема 4. Поняття літературно-художнього образу, його структура та види.

Тема 5. Внутрішня форма художнього твору: система персонажів, ліричний герой, автор і читач, фокалізація, наратор і наратор, час і простір.

Тема 6. Зображальне начало в літературі: Тропи. Портрет. Пейзаж. Інтер'єр.

Тема 7. Літературна система. Літературна комунікація.

Тема 8. Текст. Паратекст. Метатекст. Гіпертекст. Інтертекст.

Тема 9. Основні історико-літературні та теоретичні вектори дослідження літератури.

Тема 10. Характеристика ключових методів дослідження літературного твору.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 4 кредити ЄКТС, 120 годин, у тому числі 40 аудиторних годин (20 лекційних, 20 практичних годин), 80 годин самостійної та індивідуальної роботи.

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання цієї навчальної дисципліни: Починок Л.І. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри історії української літератури і компаративістики.

Перелік основної літератури:

1. Зборовська Н. Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури: монографія. Київ : Академвидав, 2006. 504 с.

2. Ільчук Л.П. Психоаналітична модель художньої творчості: досвід теоретичних модифікацій: монографія. Київ: НАКККіМ, 2013. 240 с.

3. Квіт С. М. Основи герменевтики: навч. посіб. Київ: «КМ Академія», 2003. 192 с.

4. Мельник Я. Апокрифічний код українського письменства. Львів : Видавництво Укр. катол. ун-ту, 2017. 371 с.

5. Просалова В., Бердник О. Інтертекстуальність художнього тексту: текстотвірний і рецептивний аспекти: монографія. Донецьк: Норд-Прес, 2010. 354 с.

ФІЛОСОФІЯ ДИДАКТИКИ

Мета навчальної дисципліни полягає в ознайомленні студентів з проблемами модернізації навчальної діяльності у контексті соціокультурних викликів сучасності, розвитку здатності переосмислювати способи та методи діяльності на користь забезпечення пізнавальної гнучкості та генеративності навчання, формуванні самостійного, критичного, творчого мислення через засвоєння теоретичних та методологічних засад сучасної освіти, поєднанні фундаментальної професійної підготовки студентів з сучасними філософсько-світоглядними уявленнями про зміст, засоби і форми навчального процесу, роль його суб'єктів.

На основі вивчення дисципліни студент має набути таких **компетентностей**:

а) інтегральних: розуміння різноманітних підходів до осмислення специфіки знань про класичні та сучасні концепції розвитку філософії освітнього дискурсу; визначення ролі освітнього ресурсу у розвитку світової духовності та культури; аналіз найбільш розвинутих освітніх систем в історії людства; визначення на основі аналізу фактичного матеріалу тенденцій, закономірностей, особливостей освітніх процесів у сучасному світі;

б) загальних: продукування змістовних думок й зрілих обґрунтувань та наукової реконструкції освітнього минулого; визначення засадничих процесів й тенденцій, що відбуваються у вітчизняній освіті; аналіз освітніх явищ у широкому соціальному та історичному контексті; розуміння можливостей сучасних теорій й методологічних підходів у поясненні проблем культурологічної й освітньої тематики;

в) спеціальних (фахових і наукових): володіння сучасним категоріальним і понятійним апаратом навчальної дисципліни, базовими знаннями структури та елементів теорії й методології філософії дидактики; набуття навичок та вмінь застосувати знання з філософії дидактики для визначення лінії поведінки в умовах розмаїття культур; оволодіння основними поняттями філософії дидактики на рівні відтворення, тлумачення та використання.

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен знати:

- основні сучасні теорії й наукові концепції, які пояснюють природу та сутність освіти;
- спеціальну професійну термінологію й понятійний апарат спеціальності;
- філософсько-методологічні організації та здійснення навчальної діяльності;
- історію розвитку філософсько-педагогічної проблематики;
- філософсько-антропологічні основи дидактики й філософсько-культурологічні способи її осмислення.

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен вміти:

- використовувати навички роботи з теоретичною й емпіричною науковою інформацією, знання способів її отримання й застосування для вирішення науково-дослідницьких, професійних і соціокультурних завдань;
- аналізувати філософські засади й тенденції розвитку сучасної освіти, її аксіологічні, онтологічні, епістемологічні, антропологічні, праксеологічні тощо орієнтири;
- обґрунтовувати власну світоглядну і громадську позицію, оцінювати стиль життя;
- розробляти й застосовувати професійну аргументацію при аналізі та оцінці освітніх стратегій та практик навчальної діяльності.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 4 кредити ЄКТС, 120 годин, у тому числі 40 аудиторних годин (20 лекційних, 20 практичних годин), 80 годин самостійної та індивідуальної роботи.

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Викладацький склад: Плахтій М.П. – кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософських дисциплін.

Перелік основної літератури.

1. Абашкіна Н. В. Нові концепції навчання та виховання у сучасній німецькій педагогіці / Н. В. Абашкіна. – К. : ІСДО, 1995. – 234 с.

2. Андрущенко В. Філософія і педагогіка в предметному полі освіти / В. Андрущенко // Філософія освіти : навчальний посібник / за заг. ред. А. Андрущенко і І. Предборської. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. – С. 6–23.

3. Болотов В. А. Вызовы для современной дидактики / В. А. Болотов // Universum: Вестник Герцеговского университета. Информационно-аналитический научно-образовательный журнал Российского государственного педагогического университета имени А. И. Герцена. К 125-летию Герценовского университета. – 2012. – № 1. – С. 15–30.

4. .Большов О. Ф. Зустріч / О. Ф. Большов // Першоджерела комунікативної філософії / Л. А. Ситниченко. – К. : Либідь, 1996. – С. 137–156.

5. Бордовский Г. А. Современное образование: какое оно? / Г. А. Бордовский // Universum: Вестник Герценовского университета. Информационно-аналитический научно-образовательный журнал Российского государственного педагогического университета имени А. И. Герцена. К 125-летию Герценовского университета. – 2012. – № 1. – С. 10–15

6. Ганаба С. О. Філософія дидактики: контексти, стратегії, практики / С. О. Ганаба. – Суми: Університетська книга, 2014. – 334с.

7. Горбунова Л. Теорія трансформативного навчання : освіта для дорослих в умовах «плинної» сучасності / Людмила Горбунова // Філософія освіти. – № 2 (№13). – 2013. – С. 66–114.

8. Горбунова Л. Феномен навчання у світлі комунікативної філософії Ю. Габермаса / Людмила Горбунова // Філософія освіти. – № 1 (12). – 2013. – С. 88–118.

9. Гусинский Э. Введение в философию образования: учеб. пособие / Э. Гусинский, Ю. Турчинова. – М. : Логос, 2000. – 223 с.

10. Добронравова І. С. Нелінійне мислення / І. С. Добронравова // Філософська та соціальна думка. – 1991. – № 6. – С. 49– 60.

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ «МАГІСТР»

ІНТЕРМЕДІАЛЬНІ СТУДІЇ

Мета вивчення навчальної дисципліни у контексті підготовки фахівців спеціальності 035 Філологія (Українська мова і література)– забезпечити цілісне розуміння явища інтермедіальності, інтермедіальних стратегій прочитання тексту та практичне застосування інтермедіального аналізу текстів з метою подальшого формування культурологічної, літературознавчої, компаративної компетентностей випускника. **Курс пов'язаний з такими навчальними дисциплінами навчального плану підготовки фахівців, як:** сучасна українська література, літературознавчий аналіз твору, українська література в європейському контексті.

Перелік компетентностей, здобуття яких гарантуватиме вивчення даної навчальної дисципліни: знання особливостей художньої літератури як виду мистецтва з-поміж інших мистецтв та основних етапів розвитку інтермедіальних студій; розуміння теоретичних і практичних аспектів взаємодії літератури і музики, літератури і візуальних видів мистецтва (живопису, скульптури, архітектури), літератури і театру, літератури і кінематографу; здатність виявляти художні особливості перекодування різних видів мистецтва в літературному творі. **Сфера реалізації здобутих компетентностей під час працевлаштування:** робота в освітніх і наукових установах, організаціях гуманітарного спрямування, мистецьких і культурних центрах.

Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами:

Змістовий модуль 1. Інтермедіальність: теорія і практика

1. Поняття про інтермедіальність як явище мистецтва.
2. Інтермедіальні студії в літературознавстві.
3. Література і живопис. Творчість Т. Шевченка: взаємодія літератури і живопису. Літературний імпресіонізм як дискурс взаємодії мистецтв.
4. Діалог музики і літератури: імпліцитна та експліцитна форми інтермедіальності.
5. Література та просторові мистецтва: інтермедіальні виміри.
6. Зрощення театру та літератури: гра, маска і маскарад, театральність.
7. Кінематограф і література: кіноінтерпретація художнього твору та кінематографічний стиль у літературі.
8. Медіамистецтво в просторі літературно-художнього твору.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: Кількість кредитів ECTS – 4. Загальний обсяг годин – 120 (аудиторних – 40, з них: лекційних – 20, практичних – 20, самостійна робота – 80).

Форма семестрового контролю: залік.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання навчальної дисципліни: Громик Лариса Іванівна, кандидат філологічних наук.

Перелік основної літератури:

1. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство : підручник. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 430 с.

2. Генералюк Л. Універсалізм Шевченка: взаємодія літератури і мистецтва. Київ : Наукова думка, 2008. 544 с.
3. Екфразис. Вербальні образи мистецтва : монографія / Т.В. Бовсунівська та ін. ; за ред. Т. В. Бовсунівської. Київ, 2013. 237 с.
4. Літературно-джазові імпровізації: інтермедіальні студії / за ред. Світлани Маценки. Львів : Срібне слово, 2019. 396 с.
5. Маценка С. Метамистецтво: словник досвіду термінотворення на межі літератури й музики. Львів : Апріорі, 2017. 120 с.
6. Музична фактура літературного тексту : інтермедіальні студії / за ред. Світлани Маценки. Львів : Апріорі, 2017. 352 с.
7. Просалова В. А. Інтермедіальні аспекти новітньої української літератури : монографія. Донецьк : ДонНУ, 2014. 154 с.
8. Рисак О. О. Найперше музика у слові: проблема синтезу мистецтв в українській літературі кінця ХІХ – початку ХХ ст. Луцьк : Вежа, 1999. 402 с.
9. Фесенко В. І. Література і живопис: інтермедіальний дискурс. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2014. 398 с.

ПСИХОЛІНГВІСТИКА

Мета навчальної дисципліни: ознайомлення студентів з етапами становлення психолінгвістики як науки, із засадами психолінгвістичної теорії, закономірностями її функціонування в системі мовознавчих і психологічних дисциплін; формування умінь аналізувати мовні явища як об'єктивацію багатфакторної діяльності людини.

Навчальна дисципліна «Психолінгвістика» охоплює коло питань, пов'язаних з вивченням мови в психологічному аспекті. Послідовно розкриваються етапи становлення психолінгвістики, основні проблеми психолінгвістичної теорії: історія зародження та розвитку психолінгвістики; мовні явища у контексті психолінгвістичного аналізу; мовна здібність; мовленнєва діяльність; моделі мовленнєвої діяльності. експериментальна психолінгвістика. філогенез мовлення; види знань і та особливості їхнього функціонування в мовленні, мисленні та життєдіяльності людини; розвиток мовлення в онтогенезі; мовленнєва діяльність в соціокультурному мовному контексті.

Основні завдання дисципліни: ознайомити з основними поняттями і термінами психолінгвістики; розглянути теорії виникнення мови (філогенез); процес становлення і розвитку мовлення окремого індивіда (онтогенез); усвідомити психолінгвістичні проблеми мовленнєвого мислення; показати шляхи використання психолінгвістичних досліджень у практичному досвіді психологів і лінгвістів.

Заплановані результати навчання:

знання: основних понять й термінів психолінгвістики; теорії виникнення мови; проблеми двомовності й культури; етапів онтогенезу мовлення; сутності процесів породження, сприйняття та розуміння мовлення.

компетенцій, умінь, навички: оперувати основними поняттями й термінами психолінгвістики; аналізувати етапи філогенезу та онтогенезу мовлення з погляду новітніх напрямів сучасної лінгвістики; усвідомлювати сутність процесів породження, сприйняття та розуміння мовлення; планувати, організовувати, здійснювати і презентувати прикладне дослідження в галузі психолінгвістики.

Зміст навчальної дисципліни:

Заліковий кредит 1.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Психолінгвістика як наука про мовленнєву діяльність.

Тема 2. Історія становлення психолінгвістики.

Тема 3. Розвиток сучасної психолінгвістики.

Тема 4. Методи психолінгвістики.

Тема 5. Мова і мислення.

Тема 6. Філогенез мови.

Тема 7. Розвиток мовлення в онтогенезі.

Тема 8. Мовленнєва діяльність у соціокультурному мовному контексті.

Тема 9. Етнопсихолінгвістика.

Тема 10. Нейролінгвістика.

Обсяг навчальної дисципліни: 4 кредити ECTS, 120 год., з них: 40 год. аудиторних: 20 год. лекційних, 20 год. практичних занять; 80 год. самостійної роботи.

Форма підсумкового контролю: залік.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Ладиняк Н.Б.

Перелік основної літератури:

1. Белянин В. П. Психолінгвістика: учебник. 2-е изд. Москва : Флинта : Московский психолого-социальный институт, 2004.
2. Засекіна Л. В., Засекін С. В. Вступ до психолінгвістики: навчальний посібник. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2002. 168 с.
3. Куранова С. І. Основи психолінгвістики: навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2012. С. 7-33.
4. Леонтьев А. А. Основы психолінгвістики. 3-е изд. Москва, 2003.
5. Фрумкіна Р. М. Психолінгвістика: учебное пособие для студ. высш. учебн. заведений. Москва: Издательский центр «Академия», 2003.

ПОЛІТИЧНИЙ ДИСКУРС ЯК МОВЛЕННЄВА КАТЕГОРІЯ

Мета вивчення навчальної дисципліни: дослідити трактування терміна «політична мова» українськими та зарубіжними вченими і зробити висновок на основі проаналізованих гіпотез. Також проаналізувати спільне та відмінне у трактуванні термінів «політичний дискурс» і «політична мова». Виокремити політичну мову як галузь лінгвістичних досліджень.

Курс пов'язаний з такими дисциплінами, як: лінгвокультурологія, психолінгвістика, соціолінгвістика.

Перелік компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і писемно.

Здатність працювати в команді та автономно.

Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

Здатність до вирішування проблем.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

Здатність аналізувати соціальні різновиди мови, що вивчається, описувати соціолінгвальну ситуацію.

Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову в усній та писемній формі у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування для розв'язання комунікативних завдань.

Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних фактів.

Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

Змістовий модуль 1. Аргументація та обґрунтування політичних мовленнєвих жанрів

1. Поняття дискурсу, політичного дискурсу.
2. Методики контент-аналізу та когнітивного картування.
3. Жанри політичної комунікації.
4. Основні поняття політичної лінгвістики (мовна політика, мовне будівництво, мовне планування).
5. Характеристика мовної політики в Україні.
6. Церемоніальні та інші президентські промови як жанр політичного дискурсу.

7. Метафоричні осмислення назв політичних партій.
8. Синтаксис мови як засіб рефлексії політичної комунікації.
9. Мовні феномени політичного дискурсу.
10. Політичні антропоніми.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни

Кількість кредитів: ECTS – 4. Загальний обсяг годин – 120 (аудиторних – 40, з них: лекційних – 20, практичних – 20, самостійна робота – 80).

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання дисципліни: Марчук Людмила Миколаївна, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови; Сірант Алла Миколаївна, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української мови.

Перелік основної літератури:

1. Гранчак Т. Бібліотека і політична комунікація : монографія. Київ, 2012. 481 с.
2. Денисюк С. Г. Культурологічні виміри політичної комунікації: монографія. Вінниця: ВНТУ, 2012. 392 с.
3. Кондратенко Н. В. Український політичний дискурс: монографія Одеса: Чорномор'я, 2007. С. 150-155.
4. Лінгвопрагматика політичного дискурсу : монографія / Н. В. Кондратенко, Л. І. Стрій, О. С. Билінська ; за заг. ред. Н. В. Кондратенко. Одеса : Астропринт, 2019. 236 с.
5. Матвієнко О.В. Основи інформаційного менеджменту: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. 128 с.
6. Чудинов А.П. Политическая лингвистика : учеб. Пособие. Москва: «Флинта», «Наука», 2007. 256 с.
7. Шиманова О. Теоретичні основи дослідження політичної комунікації [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/25344/30-shimanova.pdf?sequence=1>
8. Штротмайер Г. Політика і мас-медіа [пер. з нім. А. Орган]. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 303 с.

УКРАЇНСЬКА МЕМУАРНА ПРОЗА

Вибіркова навчальна дисципліна «Українська мемуарна проза» засвоює знання про особливості розвитку спогадової літератури від давнини до сучасності. В основу такої літератури закладаються реальні події, котрі документують добу та її характер, віддзеркалюють реальні події, які відбувалися у різний історичний час, характеризують визначних діячів конкретної епохи. Ці твори не ототожнюються із художньою прозою, оскільки їхня принципова відмінність полягає у високій суб'єктивності, ретроспективному перепрочитанні буттєвого досвіду, документальній підоснові.

Мета вивчення навчальної дисципліни полягає в системно-аналітичному осягненні української мемуарної прози як сегмента цілісного літературного процесу від часів її зародження до початку ХХІ століття. **Курс пов'язаний з такими навчальними дисциплінами навчального плану підготовки фахівців, як:** історія української літератури, історія зарубіжної літератури, літературна критика, теорія літератури, історія України, філософія, естетика, психологія, мовознавство, психолінгвістика, соціологія, правознавство, культурологія.

Перелік компетентностей, здобуття яких гарантуватиме вивчення даної навчальної дисципліни: знання і вміння систематизувати теоретичні й літературно-критичні погляди на генеалогічні особливості мемуарної прози, визначати її художньо-документальну природу; виробити критерії літературознавчої рецепції нефікційного набутку українських письменників; аналізувати мемуарні твори як метажанрове явище; вирізняти риси мемуаротворчості в основних жанрових моделях художньо-документальної прози: щоденнику, автобіографії, записках, епістолярії, некролозі, усній оповіді. **Сфера реалізації здобутих компетентностей під час працевлаштування:** робота в освітніх і наукових установах, організаціях гуманітарного спрямування, мистецьких і культурних центрах.

Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами.

Змістовий модуль 1. Українська мемуарна проза.

Тема 1. Письменницька мемуаристика як об'єкт літературознавчих досліджень.

Тема 2. Поетика мемуарного тексту.

Тема 3. Жанрові розмежування мемуарної прози.

Тема 4. Літературно-критичний дискурс у мемуарній прозі.

Тема 5. Мемуарні збірники як різновид мемуарної прози.

Тема 6. Автобіографічна мемуарна повість.

Тема 7. Біографічна мемуарна повість та її різновиди.

Тема 8. Мемуарні романи-хроніки

Тема 9. Усна оповідь як ескіз творчої біографії митця.

Тема 10. Квазімемуари як твори із умовним фактологічним тлом.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: Кількість кредитів ECTS – 4. Загальний обсяг годин – 120 (аудиторних – 40, з них: лекційних – 20, практичних – 20, самостійна робота – 80).

Форма семестрового контролю: екзамен.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання цієї навчальної дисципліни: доктор філологічних наук, професор кафедри історії української літератури та компаративістики Рарицький О.А.

Перелік основної літератури:

1. Галич О. Українська документалістика на зламі тисячоліть: специфіка, генеза, перспективи : монографія. Луганськ : Знання, 2001. 246 с.

2. Галич О. Fiction і non fiction у літературі: проблеми теорії та історії. Луганськ : Резніков В. С., 2013. 368 с.

3. Кузьменко В. Письменницький епістолярій в українському літературному процесі 20–50-х років ХХ ст. Київ : Просвіта, 1998. 305 с.

4. Мазоха Г. Український письменницький епістолярій другої половини ХХ століття: жанрово-стильові модифікації : монографія. Київ : Міленіум, 2006. 344 с.

5. Рарицький О. Художньо-документальна проза як метажанр: проблема рецепції та інтерпретації, особливості вияву і функціонування. *Слово і час*. 2014. № 11. С. 37–48.

6. Рарицький О. Партитури тексту і духу (Художньо-документальна проза українських шістдесятників). Київ : Смолоскип, 2016. 416 с.

7. Федунь М. Вітчизняна мемуаристика в Західній Україні першої половини ХХ століття: історичні тенденції, жанрова специфіка, поетика : монографія. Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпат. нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2010. 452 с.

8. Черкашина Т. Мемуарно-автобіографічна проза ХХ століття: українська візія : [монографія]; за наук. ред. О. А. Галича. Харків : Факт, 2014. 380 с.

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ «МАГІСТР»

ІСТОРІЯ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ВЧЕНЬ

Дисципліна «Історія літературознавчих вчень» передбачає систематичний виклад найважливіших явищ літературної теорії від античності до сучасності. Оволодіння надбаннями художнього слова минулого і теперішнього – один із шляхів пізнання суспільства і людини в їх історичній еволюції. Осягнути світ художньої літератури покликане літературознавство – наука, що різнобічно вивчає художню літературу, її походження, особливості, суспільні зв'язки, історичний розвиток, структуру і функції, локальні і загальні закономірності і оцінки сучасниками. Літературознавство є системою взаємопов'язаних наукових розділів – методології, теорії, історії літератури і літературної критики.

Лекційний курс передбачає ознайомлення з найважливішими темами та проблемами, які формують уявлення про зміст та специфіку літературознавчих вчень і вимагають системного, узагальнюючого підходу. Система практичних занять разом з системою самостійної роботи дає змогу опанувати новий матеріал, закріпити й деталізувати його, або розширити й доповнити матеріал, викладений в лекціях.

Мета курсу визначається необхідністю дати чіткі уявлення про становлення і розвиток літературної теорії, зміст її основних понять, їх співвідношення, дати аналітичний огляд літературознавчих методологій в різні історико-культурні епохи, сприяти поглибленому теоретичному і критичному засвоєнню студентами української та зарубіжної літератур, розвитку вмінь аналізу творів літератури, що вивчаються.

Курс пов'язаний з такими дисциплінами, як: вступ до літературознавства, історія та культура України, історія української літератури.

Заплановані результати навчання:

знання

- основних літературознавчих шкіл, теорії, методів у їх історично-генетичній послідовності;
- наукової спадщини визначних літературознавців від античності до сучасності, їх основних літературно-критичних праць;
- змісту основних теоретичних понять, їх співвідношення;
- дискусійних питань літературознавчої науки.

уміння

- аналізувати конкретний художній твір під певним кутом зору, використовуючи теоретичні знання, отримані при вивченні курсу;
- інтерпретувати певний твір художньої літератури з точки зору різних літературознавчих шкіл, теорій та методів;
- формувати власну думку про наукову, художню, історичну та естетичну цінність твору художньої літератури, не боячись полемізувати з думкою дослідників;
- простежувати компаративні зв'язки між прочитаними творами в діапазоні відомих порівняльно-історичних паралелей.

навички

- працювати з літературно-критичними статтями, монографічними дослідженнями (складати тези, конспекти);
- готувати усні й письмові роботи, різні за обсягом, характером і жанром; користуватись довідниковою, словниковою та енциклопедичною літературою.

інші компетентності

- орієнтуватися у багатоманітні літературознавчих вчень;
- використовувати знання курсу під час проходження практики.

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами Змістовий модуль 1. Історія вітчизняного і зарубіжного літературознавчого дискурсу

Тема 1. Літературно-естетичні погляди представників античності та європейського середньовіччя

Тема 2. Розвиток літературознавчих вчень в епоху Відродження

Тема 3. Розвиток літературознавчих вчень в епоху класицизму

Тема 4. Розвиток літературно-естетичних поглядів представників літератури бароко

Тема 5. Розвиток літературознавства в добу Просвітництва

Тема 6. Художня словесність в естетиці ХІХ ст.

Тема 7. Літературознавчі теорії та концепції ХІХ ст.

Тема 8. Літературознавча думка в період модернізму

Тема 9. Літературна теорія і критика ХХ ст.

Тема 10. Головні тенденції розвитку літературознавчої думки ХХ століття

Тема 11. Літературознавчі школи в епоху посмодернізму

Тема 12. Літературна теорія ХХІ ст.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни

Кількість кредитів: ECTS – 4. Загальний обсяг годин –120 (аудиторних – 16, з них: лекційних – 8, практичних – 8, самостійна робота – 104).

Форма підсумкового контролю: залік.

Викладацький склад: кандидат філологічних наук, професор, професор кафедри історії української літератури і компаративістики Насмінчук Г.Й.

Перелік основної літератури:

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст./ М.Зубрицька. – Львів: Центр гуманітарних досліджень Львівського національного університету імені Івана Франка, 2002. – 831 с.
2. Білецький Л. Основи української літературно-наукової критики. – К.: Рада, 1998. – 342 с.
3. Історія української літератури та літературно-критичної думки першої половини ХІХ століття / О.Галич. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 392 с.
4. Літературознавчий словник-довідник / Гром'як Р., Ковалів Ю. – К.: Академія, 1997. – 752 с.

5. Наєнко М. Українське літературознавство: Школи, напрями, тенденції. – К.: Україна, 1997. – 246 с.
6. Нефедов Н. История зарубежной критики и литературоведения. – М.: Высшая школа, 1988. – 272 с.
7. Оліфіренко В. Підручник з української літератури: історія і теорія. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2003. – 324 с.
8. Пилип'юк О. Зародження літературознавства. Схід – Захід. – ІваноФранківськ: Гостинець, 2002. – 145с.
9. Шалагінов Б. Зарубіжна література: Від античності до початку ХІХ ст.: Історико-естетичний нарис. – К.: Видавничий дім «КМ Академія», 2004. – 360 с.

ПСИХОЛІНГВІСТИКА

Мета навчальної дисципліни: ознайомлення студентів з етапами становлення психолінгвістики як науки, із засадами психолінгвістичної теорії, закономірностями її функціонування в системі мовознавчих і психологічних дисциплін; формування умінь аналізувати мовні явища як об'єктивацію багатфакторної діяльності людини.

Навчальна дисципліна «Психолінгвістика» охоплює коло питань, пов'язаних з вивченням мови в психологічному аспекті. Послідовно розкриваються етапи становлення психолінгвістики, основні проблеми психолінгвістичної теорії: історія зародження та розвитку психолінгвістики; мовні явища у контексті психолінгвістичного аналізу; мовна здібність; мовленнєва діяльність; моделі мовленнєвої діяльності. експериментальна психолінгвістика. філогенез мовлення; види знань і та особливості їхнього функціонування в мовленні, мисленні та життєдіяльності людини; розвиток мовлення в онтогенезі; мовленнєва діяльність в соціокультурному мовному контексті.

Основні завдання дисципліни: ознайомити з основними поняттями і термінами психолінгвістики; розглянути теорії виникнення мови (філогенез); процес становлення і розвитку мовлення окремого індивіда (онтогенез); усвідомити психолінгвістичні проблеми мовленнєвого мислення; показати шляхи використання психолінгвістичних досліджень у практичному досвіді психологів і лінгвістів.

Заплановані результати навчання:

знання: основних понять й термінів психолінгвістики; теорії виникнення мови; проблеми двомовності й культури; етапів онтогенезу мовлення; сутності процесів породження, сприйняття та розуміння мовлення.

компетенцій, умінь, навички: оперувати основними поняттями й термінами психолінгвістики; аналізувати етапи філогенезу та онтогенезу мовлення з погляду новітніх напрямів сучасної лінгвістики; усвідомлювати сутність процесів породження, сприйняття та розуміння мовлення; планувати, організовувати, здійснювати і презентувати прикладне дослідження в галузі психолінгвістики.

Зміст навчальної дисципліни:

Заліковий кредит 1.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Психолінгвістика як наука про мовленнєву діяльність.

Тема 2. Історія становлення психолінгвістики.

Тема 3. Розвиток сучасної психолінгвістики.

Тема 4. Методи психолінгвістики.

Тема 5. Мова і мислення.

Тема 6. Філогенез мови.

Тема 7. Розвиток мовлення в онтогенезі.

Тема 8. Мовленнєва діяльність у соціокультурному мовному контексті.

Тема 9. Етнопсихолінгвістика.

Тема 10. Нейролінгвістика.

Кількість кредитів: ECTS – 4. Загальний обсяг годин – 120 (аудиторних – 16, з них: лекційних – 8, практичних – 8, самостійна робота – 104).

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік основної літератури:

1. Белянин В. П. Психолінгвістика: учебник. 2-е изд. Москва : Флинта : Московский психолого-социальный институт, 2004.
2. Засека Л. В., Засекін С. В. Вступ до психолінгвістики: навчальний посібник. Острого: ...

Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2002. 168 с.

3. Куранова С. І. Основи психолінгвістики: навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2012. С. 7-33.

4. Леонтьев А. А. Основы психолінгвістики. 3-е изд. Москва, 2003.

5. Фрумкина Р. М. Психолінгвістика: учебное пособие для студ. высш. учебн. заведений. Москва: Издательский центр «Академия», 2003.

ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Метавивчення навчальної дисципліни: познайомити майбутніх філологів з теоретичною морфологією (вченням про частини мови) як наукою, що досліджує парадигму

Курс пов'язаний з такими дисциплінами, як: вступ до мовознавства, загальне мовознавство, сучасна українська літературна мова, історія української мови, методика навчання української мови.

Перелік компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Здатність працювати в команді та автономно.

Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

Здатність до вирішування проблем.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

Здатність творчо виконувати індивідуальні науково-дослідні завдання означеної проблематики, виявляти самостійність у науковій роботі, бути відповідальним щодо постійного дотримання правил академічної доброчесності.

Здатність здійснювати перехресний аналіз граматичних категорій частин мови – від форм до значень, від значень до форм.

Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову в усній та писемній формі у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування для розв'язання комунікативних завдань.

Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних фактів.

Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

Змістовий модуль 1. Парадигматика та синтагматика в морфології

1. Основні поняття парадигмології.

2. Семантика і парадигматика граматичних категорій іменників.

3. Парадигматика граматичних категорій прикметників.

4. Парадигматика граматичних категорій числівників та займенників. Парадигматика граматичних категорій дієслів.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни

Кількість кредитів: ECTS – 4. Загальний обсяг годин – 120 (аудиторних – 16, з них: лекційних – 8, практичних – 8, самостійна робота – 104).

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання дисципліни: Марчук Людмила Миколаївна, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови; Дзюбак Наталія Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови.

Перелік основної літератури:

1. Безпояско О. К., Городенська К.Г., Русанівський В.М. Граматика української мови. Морфологія : підручн. Київ : Либідь, 1993. – 336 с.

2. Вихованець І.Р., Городенська К.Г. Теоретична морфологія української мови: Академічна граматики української мови. За ред. І.Вихованця. Київ: Унів. вид-во «Пульсари», 2004. – 400 с.

3. Горпинич В.О. Морфологія української мови: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: ВЦ «Академія», 2004. 336 с. (Альма-матер).

4. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 752 с.

5. Загнітко А. П. Теоретична граматика сучасної української мови. Морфологія. Синтаксис. Донецьк: ТОВ «ВКФ «БАО», 2011. 992 с.

6. Загнітко А.П. Система і структура морфологічних категорій сучасної української мови /проблеми теорії/: Навч. посібник. Київ: ІСДО, 1993.

7. Українська мова. Енциклопедія. Київ, 2007. 684 с.

МЕТАТЕКСТ І КОНТЕКСТ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ

Мета навчальної дисципліни: залучити студентів до засвоєння глибинних семантичних пластів і смислових кодів літературного твору, розуміння природи і генези літературної творчості, усвідомлення специфіки й універсальності розвитку письменства різних культурних епох, осмислення генетичних зв'язків світових сюжетів, «вічних» образів і мотивів у світовому й українському письменстві, суті мистецьких (зокрема й літературних) інтерпретацій, алюзій та ремінісценцій, а через це – до розуміння фундаментальних цінностей світової культури у взаємодії їх конкретно-історичних та загальнолюдських значень.

Дисципліна «Метатекст і контекст літературного твору» тематично пов'язана з такими дисциплінами: «Історія української літератури», «Історія світової літератури», «Компаративістика», «Стилістика», «Культурологія», «Мистецтвознавство», «Релігієзнавство», «Етика», «Естетика», «Історія», «Соціологія», «Політологія», «Філософія», «Етнографія», «Педагогіка», «Психологія».

Компетентності, якими повинні оволодіти здобувачі вищої освіти:

– *інтегральні компетентності:* критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності на межі предметних галузей; здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері професійної діяльності;

– *загальні компетентності:* здатність до пошуку та аналізу інформації про зв'язок світогляду і культурних цінностей окремої нації із світовими культурними надбаннями і традиціями; зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців; вправність у синтезуванні нових ідей у міждисциплінарних сферах розроблення та реалізації комплексних проєктів; уміння сприймати і поцінювати національне та поважати загальнолюдське;

– *спеціальні (фахові, предметні) компетентності:* здатність використовувати нові концептуальні та методологічні знання про мегатекст, текст, інтертекст, контекст, літературний код у професійній освітній діяльності (в певній та суміжних галузях науково-дослідної та/або професійної діяльності).

Формування вищезазначених компетентностей сприятиме ефективному функціонуванню майбутніх фахівців у науковому, навчальному та професійному середовищах, а також – зростанню їх інтелектуального рівня, ерудиції, глибини і масштабності мислення, піднесенню духовності та культурного розвитку.

Зміст навчальної дисципліни:

Заліковий кредит 1.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Генеза і філософія літературної творчості.

Тема 2. Специфіка літературного твору як семантико-знакової системи.

Тема 3. Розвиток світового письменства різних культурно-історичних епох.

Тема 4. Формация основних семантичних кодів світового та українського письменства.

Тема 5. Зародження і розвиток традиції літературних інтерпретацій.

Тема 6. Сакральність і кодовість духовного простору світового й українського письменства.

Тема 7. Система «вічних» образів і «мандрівних» сюжетів у світовому письменстві.

Тема 8. Алюзія та ремінісценція в літературній традиції.

Тема 9. Складні інтертекстуальні та мегатекстові літературні конструкції.

Тема 10. Інтровертність та екстравертність літературної творчості.

Кількість кредитів: ECTS – 4. Загальний обсяг годин – 120 (аудиторних – 16, з них: лекційних – 8, практичних – 8, самостійна робота – 104).

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання цієї навчальної дисципліни: Починок Л.І. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри історії української літератури і компаративістики.

Перелік основної літератури:

1. Ушкалов Л. Що таке українська література: есеї. Львів: Вид-во Старого Лева, 2015. 352 с.
2. Просалова В., Бердник О. Інтертекстуальність художнього тексту: текстотвірний і рецептивний аспекти: монографія. Донецьк: Норд-Прес, 2010. 354 с.
3. Зборовська Н. Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури: монографія. Київ : Академвидав, 2006. 504 с.
4. Мельник Я. Апокрифічний код українського письменства. Львів : Видавництво Укр. католического університету, 2017. 371 с.
5. Sacrum і Біблія в українській літературі /за ред. І.Й.Набитовича. Lublin : Ingvarr, 2008. 811 с.